

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА»**

**Фінансова звітність відповідно до
Міжнародних стандартів
фінансової звітності
та звіт незалежного аудитора**

31 грудня 2023 року

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Звіт про фінансовий стан	3
Звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід.....	4
Звіт про зміни в капіталі	5
Звіт про рух грошових коштів.....	6

Примітки до фінансової звітності

1. Компанія та її діяльність	7
2. Економічні умови, в яких працює Компанія.....	8
3. Суттєва інформація про облікову політику	9
4. Основні облікові оцінки та судження при застосуванні облікової політики	17
5. Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій	22
6. Нові положення бухгалтерського обліку.....	25
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	26
8. Депозити в банках	27
9. Інвестиції у боргові цінні папери	28
10. Інша дебіторська заборгованість	29
11. Інвестиційна нерухомість.....	29
12. Обладнання та інші основні засоби	30
13. Нематеріальні активи.....	31
14. Інші активи.....	31
15. Поточне зобов'язання з податку на прибуток та податку на страхові премії	31
16. Інша кредиторська заборгованість.....	32
17. Орендні зобов'язання.....	32
18. Нарахування, забезпечення та інші зобов'язання.....	33
19. Узгодження активів та зобов'язань за страховими контрактами.....	36
20. Узгодження активів та зобов'язань за контрактами перестраховування	39
21. Зареєстрований капітал.....	42
22. Результат страхових послуг та послуг перестраховування	42
23. Інші страхові операційні витрати.....	44
24. Інвестиційні доходи та інвестиційні витрати	45
25. Фінансові витрати за страховими контрактами та контрактами перестраховування.....	45
26. Витрати з податку на прибуток.....	46
27. Управління фінансовими та страховими ризиками	47
28. Управління капіталом.....	52
29. Умовні та інші зобов'язання.....	53
30. Справедлива вартість фінансових інструментів.....	54
31. Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки.....	57
32. Операції з пов'язаними сторонами	57
33. Події після закінчення звітного періоду	59

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам Приватного акціонерного товариства “Страхова Компанія “Універсальна”

Звіт про аудит фінансової звітності

Наша думка

На нашу думку, фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Приватного акціонерного товариства “Страхова Компанія “Універсальна” (далі – Компанія) станом на 31 грудня 2023 року та фінансові результати та рух грошових коштів Компанії за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (Стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо складання фінансової звітності.

Наша думка відповідає нашому додатковому звіту для Наглядової Ради від 30 квітня 2024 року.

Предмет аудиту

Фінансова звітність Компанії включає:

- звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2023 року;
- звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про зміни в капіталі за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до фінансової звітності, які включають суттєву інформацію про облікову політику та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі “Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності” нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Компанії відповідно до Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, які стосуються нашого аудиту фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідно до всієї наявної у нас інформації, ми заявляємо, що послуги, які ми надавали Компанії, відповідають застосовному законодавству і нормативно-правовим актам України, і що ми не надавали неаудиторських послуг, які заборонені частиною 4 статті 6 Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”.

Послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, які ми надали Компанії протягом періоду з 1 січня 2023 року до 31 грудня 2023 року, описані у звіті про управління.

Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю

Ми звертаємо увагу на Примітку 4 у фінансовій звітності, в якій описано, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Компанії має значний вплив вторгнення Російської Федерації в Україну та воєнні дії, що тривають. Подальший розвиток подій, включаючи інтенсивність або тривалість цих дій, є невизначеним. Як зазначено у Примітці 4, ці події та умови разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 2, свідчать про існування суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати подальшу безперервну діяльність. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Пояснювальний параграф – звітування у форматі iXBRL

Згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" фінансова звітність Компанії за Стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ має складатися в єдиному електронному форматі (iXBRL). Як описано в Примітці 3 у фінансовій звітності, на дату затвердження фінансової звітності управлінський персонал Компанії ще не склав фінансову звітність у форматі iXBRL через обставини, описані в Примітці 3, і планує скласти та подати фінансову звітність у форматі iXBRL тоді, коли це стане можливим. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Наш підхід до аудиту

Короткий огляд

Суттєвість	Суттєвість на рівні Компанії в цілому: 18 300 тисяч гривень, що складає приблизно 1% від доходу від страхування
Ключові питання аудиту	Оцінка зобов'язання за страховими вимогами за випущеними страховими контрактами

У процесі планування аудиту ми визначили суттєвість та оцінили ризики суттєвого викривлення фінансової звітності. Зокрема, ми проаналізували, в яких областях управлінський персонал сформував суб'єктивні судження, наприклад, щодо суттєвих бухгалтерських оцінок, що включало застосування припущень і розгляд майбутніх подій, з якими внаслідок їх характеру пов'язана невизначеність. Як і в усіх наших аудитах, ми також розглянули ризик обходу механізмів внутрішнього контролю управлінським персоналом, у тому числі, серед іншого, оцінку наявності ознак необ'єктивності управлінського персоналу, яка створює ризик суттєвого викривлення внаслідок шахрайства.

Ми визначили обсяг аудиту таким чином, щоб ми мали змогу виконати роботу у достатньому обсязі для отримання підстав для висловлення нашої думки про фінансову звітність у цілому з урахуванням структури Компанії, облікових процесів та механізмів контролю, які використовує Компанія, а також з урахуванням специфіки галузі, в якій Компанія здійснює свою діяльність.

Суттєвість

Визначення обсягу нашого аудиту зазнало впливу застосування нами суттєвості. Аудит призначений для отримання обґрунтованої впевненості у тому, що фінансова звітність не містить суттєвих викривлень. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки. Вони вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виходячи з нашого професійного судження, ми встановили певні кількісні порогові значення для суттєвості, у тому числі для суттєвості на рівні фінансової звітності Компанії в цілому, як показано нижче у таблиці. За допомогою цих значень і з урахуванням якісних факторів ми визначили обсяг нашого аудиту, а також характер, строки проведення та обсяг наших аудиторських процедур і оцінили вплив викривлень, за їх наявності (взятих окремо та в сукупності), на фінансову звітність у цілому.

Суттєвість на рівні Компанії в цілому

18 300 тисяч гривень

Як ми її визначили

Приблизно 1% від доходу від страхування

Обґрунтування застосованого рівня суттєвості

Ми прийняли рішення встановити рівень суттєвості на основі доходу від страхування, який, на нашу думку, є базовим показником, на основі якого користувачі, як правило, оцінюють результати діяльності Компанії, з точки зору як ринкової частки, так і клієнтської бази, і який є загальноприйнятним базовим показником. Ми прийняли рішення використати 1% на основі нашого професійного судження, зауваживши, що він відповідає загальноприйнятним кількісним пороговим значенням суттєвості за цим базовим показником.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на нашу професійну думку, мали найбільше значення для нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання були розглянуті у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та при формуванні нашої думки про цю звітність, і ми не висловлюємо окремої думки з цих питань. Крім питання, описаного у розділі “Суттєва невизначеність, пов’язана з подальшою безперервною діяльністю”, ми визначили питання, яке описано нижче, ключовим питанням аудиту, про яке слід повідомити у нашому звіті.

Ключове питання аудиту

Які аудиторські процедури були виконані стосовно ключового питання аудиту

Оцінка зобов'язання за страховими вимогами за випущеними страховими контрактами

Як описано у Примітці 3, Примітці 4 та Примітці 5, Компанія застосувала МСФЗ 17 “Страхові контракти” (МСФЗ 17) 1 січня 2023 року. Кумулятивним ефектом першого застосування МСФЗ 17 на ретроспективній основі з використанням перехідних положень МСФЗ 17 стало збільшення власного капіталу на 24 629 тисяч гривень станом на 1 січня 2022 року. Станом на 31 грудня 2023 року всі страхові контракти та відповідні “Зобов’язання за страховими контрактами” в сумі 582 889 тисяч гривень (81% загальної суми зобов’язань) були оцінені з використанням підходу на основі розподілу премії. У складі зобов’язань за страховими контрактами 272 683 тисячі гривень – це “Зобов’язання за страховими вимогами”, що відображають очікування щодо страхових вимог, які виникли, але які ще не врегульовані, та інші понесені страхові витрати. Вони являють собою очікування Компанії щодо майбутніх виплат за відомими та невідомими страховими вимогами, а також пов’язані з ними витрати.

Наші процедури включали наступне:

- Ми оцінили відповідність застосованої Компанією методології Стандартам бухгалтерського обліку МСФЗ, а також послідовність застосування методів оцінки.
- Ми оцінили середовище внутрішнього контролю, пов’язаного з управлінням страховими вимогами, і зокрема з оцінкою резервів; процес розрахунку кінцевої вартості (припущення, судження, дані, методи, відповідність застосованих принципів і методів бухгалтерського обліку), і системи ІТ, які використовуються для обробки технічних даних та їх інтеграції у бухгалтерську систему.
- Ми залучили наших внутрішніх актуаріїв, які мають спеціалізовані навички та знання, для надання нам допомоги у (i) тестуванні значної частини недисконтованої оцінки майбутніх грошових потоків щодо збитків за страховими вимогами шляхом аналізу оцінок і розрахунків, виконаних Компанією, формування незалежних очікувань для оцінки розміру резерву страхових вимог, які виникли, але не заявлені за основними видами страхування, та порівняння цих незалежних оцінок з актуарними оцінками Компанії; (ii) перевірці розрахунку

Компанія застосувала різноманітні методології актуарних прогнозів для виконання оцінки майбутніх грошових потоків щодо збитків за страховими вимогами. Ці методології вимагають від Компанії формувати припущення, у тому числі щодо очікуваних коефіцієнтів збитковості та факторів розвитку збитків, які основані на оцінках на той час відомих фактів і обставин, аналізу історичної динаміки розрахунків, тенденцій щодо масштабу та частоти виплат, а також інших факторів. Оцінка зобов'язання за страховими вимогами включає коригування на нефінансовий ризик, оцінений з використанням актуарних методик. Крім того, для визначення ставки дисконту при розрахунку зобов'язання застосовуються суттєві судження.

З огляду на суттєвість суми цього зобов'язання у фінансовій звітності Компанії, а також істотний обсяг суджень управлінського персоналу та пов'язані з цим фактори невизначеності у виконаному оціночному розрахунку, оцінка зобов'язання за страховими вимогами за випущеними страховими контрактами вважалася ключовим питанням аудиту.

Компанія розкриває інформацію про оцінку зобов'язання за страховими вимогами у Примітці 3, Примітці 4, Примітці 19 і Примітці 27.

коригування на нефінансовий ризик, виконаного Компанією.

- Ми протестували, на вибірковій основі, надійність і повноту даних за допомогою їх звірки з первинною документацією.
- Ми оцінили результат бухгалтерських оцінок, виконаних у попередньому році, з метою оцінки надійності управління процесом, який використовується для розрахунку цих оцінок.
- Наша робота також включала оцінку статистичних методів і застосованих вхідних актуарних даних, а також припущень, сформованих відповідно до застосованих нормативно-правових актів, ринкової практики та економічного і фінансового контексту Компанії.
- Ми провели незалежну оцінку достатності недисконтованого зобов'язання за страховими вимогами за видами страхування шляхом порівняння оціненого зобов'язання з фактичними виплатами за страховими вимогами, заявленими у періоді після звітної дати (тест ран-офф).
- Ми оцінили коректність ставок дисконту, використаних Компанією.
- Ми перевірили розкриття інформації щодо зобов'язань за страховими вимогами, які відображені у фінансовій звітності.

Інша інформація, включаючи звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає звіт про управління і фінансову інформацію Компанії станом на 31 грудня 2023 року та за рік, що закінчився на вказану дату, підготовлену відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України "Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 7 лютого 2013 року із змінами та доповненнями (але не включає фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), які ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора, та річну інформацію емітента цінних паперів, включаючи звіт про корпоративне управління, що, як очікується, буде надано нам після цієї дати.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи звіт про управління.

У зв'язку з проведенням нами аудиту фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні з іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту фінансова інформація, наведена в звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена фінансова звітність, відповідає фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у звіті про управління та іншій інформації, які ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку.

Якщо при ознайомленні з річною інформацією емітента цінних паперів, включаючи звіт про корпоративне управління, ми дійдемо висновку, що в ній міститься суттєве викривлення, ми зобов'язані довести це до відома Наглядової Ради.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової Ради за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ та вимог Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Компанію або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Наглядова Рада несе відповідальність за нагляд за процесом підготовки фінансової звітності Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що окремо чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;

- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів – висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть призвести до того, що Компанія втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;
- проводимо оцінку подання фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з Наглядовою Радою, повідомляючи їй, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Крім того, ми надаємо Наглядовій Раді заяву про те, що ми дотримались усіх відповідних етичних вимог до незалежності, та поінформували цих осіб про всі взаємовідносини та інші питання, які можна обґрунтовано вважати такими, що мають вплив на незалежність аудитора, і, якщо потрібно, – про заходи вжиті для усунення загроз, або застосовані застережні заходи.

Із тих питань, про які ми повідомили Наглядову Раду, ми визначаємо питання, які були найбільш значущими для аудиту фінансової звітності за поточний період і, відповідно, є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у нашому аудиторському звіті, крім випадків, коли оприлюднення інформації про ці питання заборонене законом чи нормативними актами, або коли у надзвичайно рідкісних випадках ми доходимо висновку про те, що інформація про будь-яке питання не повинна бути повідомлена у нашому звіті, оскільки можливо обґрунтовано передбачити, що негативні наслідки повідомлення такої інформації перевищать суспільно значиму користь від її повідомлення.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додаткова інформація, що подається відповідно до Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку №555 від 22 липня 2021 року

Аудит фінансової звітності ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “СТРАХОВА КОМПАНІЯ “УНІВЕРСАЛЬНА” було проведено відповідно до договору б/н від 22 листопада 2023 року в період з 22 листопада 2023 року до дати цього звіту. Компанія є підприємством, що становить суспільний інтерес, відповідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”. Компанія є учасником небанківської фінансової групи FAIRFAX.

Інформація про кінцевого бенефіціарного власника та структуру власності

На нашу думку, інформація про кінцевого бенефіціарного власника і структуру власності Компанії, наведена у розділі “Корпоративне управління” звіту про управління, розкрита відповідно до вимог “Положення про форму та зміст структури власності”, затвердженого наказом Міністерства фінансів №163 від 19 березня 2021 року.

Інформація про материнські та дочірні компанії Компанії

Безпосередня материнська компанія:

- ТОВ “ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ”, Україна

Проміжна материнська компанія:

- FFHL Group Ltd. (ЕфЕфЕйчЕль Груп Лтд.), Канада.

Кінцева материнська компанія:

- Fairfax Financial Holdings Limited (Ферфакс Файненшл Холдінгз Лімітед), Канада

У Компанії немає дочірніх компаній.

Звітування щодо звіту про управління

Як зазначено в розділі "Інша інформація, включаючи звіт про управління" нашого аудиторського звіту, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту, на нашу думку, інформація, наведена в звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена фінансова звітність, відповідає фінансовій звітності, і ми не маємо нічого повідомити щодо виявлення суттєвих викривлень.

Підсумки перевірки ревізійної комісії

Інформація про підсумки перевірки ревізійної комісії не наводиться, оскільки Компанія не має ревізійної комісії.

Незалежність

Ключовий партнер з аудиту та ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)" є незалежними від Компанії відповідно до Кодексу РМСЕБ та Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність".

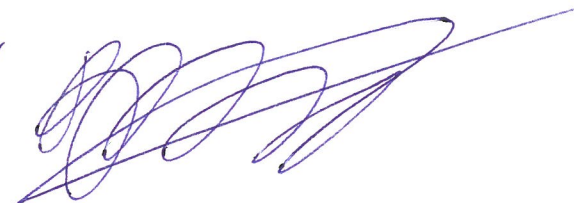
Призначення аудитора

Ми вперше були призначені аудиторами Компанії для обов'язкового аудиту рішенням Наглядової Ради 27 жовтня 2022 року. Наше призначення поновлювалося щороку рішенням Наглядової Ради Компанії протягом загального періоду безперервного призначення аудиторами, який складає 2 роки.

Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, - Вишневський Віктор Анатолійович.

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"

ТОВ АФ "ПрайсвотерхаусКуперс (Аудит)"
Ідентифікаційний код 21603903
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів
аудиторської діяльності 0152

Вишневський Віктор Анатолійович
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів
аудиторської діяльності 101817

м. Київ, Україна

30 квітня 2024 року

Акціонерам ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА»:

1. Ми підготували фінансову звітність станом на 31 грудня 2023 року та за 2023 фінансовий рік, яка подає об'єктивно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА» (надалі – «Компанія») станом на 31 грудня 2023 року та результати його діяльності за 2023 фінансовий рік відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – «Стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ») та Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».
2. Керівництво Компанії несе відповідальність за те, щоб бухгалтерський облік, який ведеться в Компанії, розкривав з достатнім рівнем точності фінансовий стан Компанії та забезпечував відповідність її фінансової звітності Стандартам бухгалтерського обліку МСФЗ та українському законодавству. Керівництво Компанії також несе загальну відповідальність за вжиття всіх можливих заходів, які забезпечать збереження активів Компанії і попередження та виявлення випадків зловживань та інших порушень.
3. Керівництво вважає, що в процесі підготовки фінансової звітності, поданої нижче, Компанія застосовувала належну облікову політику, наведену в Примітці 3, її застосування було послідовним і підтверджувалося обґрунтованими та виваженими припущеннями та розрахунками. Також було дотримано всіх відповідних Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ.
4. Фінансова звітність затверджується керівництвом Компанії.

30 квітня 2024 року

Музичко О.В.
Голова правління

Галицька Н.В.
Головний бухгалтер

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Звіт про фінансовий стан

У тисячах гривень	Прим.	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р. (перераховано*)	1 січня 2022 р. (перераховано*)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	172 546	235 853	94 498
Депозити в банках	8	636 585	561 694	488 774
Інвестиції у боргові цінні папери	9	358 938	142 872	103 808
Активи за страховими контрактами	19	2 545	11 842	1
Активи за контрактами перестраховання	20	100 603	90 521	53 619
Інша дебіторська заборгованість	10	65 216	48 805	38 672
Інвестиційна нерухомість	11	9 289	9 277	10 368
Обладнання та інші основні засоби	12	58 751	54 412	58 003
Нематеріальні активи	13	42 559	38 607	23 732
Відстрочений податковий актив	26	7 209	1 941	482
Інші активи	14	17 076	14 312	6 903
ВСЬОГО АКТИВІВ		1 471 317	1 210 136	878 860
КАПІТАЛ				
Зареєстрований капітал	21	192 700	192 700	192 700
Резервний капітал		4 093	4 093	4 093
Нерозподілений прибуток		558 519	416 479	226 986
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		755 312	613 272	423 779
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Зобов'язання за страховими контрактами	19	582 889	481 412	403 951
Зобов'язання за контрактами перестраховання	20	17 058	33 046	310
Інша кредиторська заборгованість	16	6 622	13 346	5 907
Орендні зобов'язання	17	15 873	10 767	11 038
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	15	10 428	6 189	3 247
Нарахування, забезпечення та інші зобов'язання	18	83 135	52 104	30 628
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		716 005	596 864	455 081
ВСЬОГО КАПІТАЛУ І ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		1 471 317	1 210 136	878 860

*Докладну інформацію про початкове застосування МСФЗ 17 і МСФЗ 9 наведено у Примітці 5.

Затверджено до випуску керівництвом 30 квітня 2024 року.

Музичко О.В.
Голова правління

Галицька Н.В.
Головний бухгалтер

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2023 рік	2022 рік (перераховано*)
Дохід від страхування	22	1 839 131	1 283 714
Витрати на страхові послуги	22	(1 538 049)	(991 027)
Вартість перестраховування	22	(153 883)	(151 823)
Відшкодування витрат на страхові послуги перестраховиками	22	15 068	35 436
Результат страхових послуг		162 267	176 300
Фінансові витрати від випущених страхових контрактів	25	(34 120)	(27 609)
Фінансовий дохід від утримуваних контрактів перестраховування	25	9 407	11 885
Чистий результат страхової діяльності		137 554	160 576
Процентні доходи від фінансових активів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	24	92 332	50 999
Процентні доходи від фінансових активів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	24	10 835	8 895
Прибуток/(збиток) від переоцінки фінансових активів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	24	21 602	28 154
Інвестиційні витрати	24	(9 441)	(6 425)
Чисті (витрати)/ доходи за очікуваними кредитними збитками від фінансових активів	24	(7 519)	4 020
Чистий дохід від інвестиційної нерухомості	24	750	181
Прибуток за вирахуванням збитку від курсових різниць від інвестицій	24	6 996	37 460
Чистий результат інвестиційної діяльності		115 555	123 284
Інші страхові операційні витрати	22, 23	(73 896)	(58 982)
Фінансові витрати		(2 156)	(1 374)
Чисті інші (витрати)/доходи		(3 838)	3 791
Прибуток до оподаткування		173 219	227 295
Витрати з податку на прибуток	26	(31 179)	(37 802)
ПРИБУТОК ЗА РІК		142 040	189 493
ВСЬОГО СУКУПНОГО ДОХОДУ ЗА РІК		142 040	189 493

*Докладну інформацію про початкове застосування МСФЗ 17 і МСФЗ 9 наведено у Примітці 5.

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Звіт про зміни в капіталі

	Зареєстрований капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Всього
<i>У тисячах гривень</i>				
Залишок на 1 січня 2022 року (за попередньою звітністю)	192 700	4 093	202 357	399 150
Коригування щодо початкового застосування МСФЗ 9 та МСФЗ 17, за вирахуванням податків	-	-	24 629	24 629
Перерахований залишок на 1 січня 2022 року*	192 700	4 093	226 986	423 779
Прибуток за рік	-	-	189 493	189 493
Всього сукупного доходу за рік	-	-	189 493	189 493
Залишок на 31 грудня 2022 року	192 700	4 093	416 479	613 272
Залишок на 31 грудня 2022 року (за попередньою звітністю)	192 700	4 093	377 423	574 216
Коригування щодо початкового застосування МСФЗ 9 та МСФЗ 17, за вирахуванням податків	-	-	39 056	39 056
Перерахований залишок на 1 січня 2023 року*	192 700	4 093	416 479	613 272
Прибуток за рік	-	-	142 040	142 040
Всього сукупного доходу за рік	-	-	142 040	142 040
Залишок на 31 грудня 2023 року	192 700	4 093	558 519	755 312

*Докладну інформацію про початкове застосування МСФЗ 17 і МСФЗ 9 наведено у Примітці 5.

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Звіт про рух грошових коштів

<i>У тисячах гривень</i>	Прим.	2023 рік	2022 рік (перераховано*)
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
- отриманих страхових премій		1 920 185	1 237 156
- компенсацій страхових виплат від перестраховиків		38 262	1 302
- відсотків за депозитами та поточними рахунками		96 015	55 019
- отриманих регресів		23 741	22 958
- оренди інвестиційної нерухомості		886	752
Витрачання на оплату:			
- премій, сплачених перестраховикам		(186 164)	(76 156)
- страхових вимог і витрат на врегулювання страхових вимог		(696 576)	(342 931)
- аквізиційних витрат		(626 478)	(433 784)
- адміністративних та інших операційних витрат (за вирахуванням витрачання на оплату працівникам)		(83 252)	(41 596)
- працівникам		(110 565)	(87 451)
- зобов'язань з податку на прибуток		(32 689)	(36 319)
- зобов'язань з податку на страхові премії		(42 107)	(33 866)
- інших податків і зборів та відрахувань на соціальні заходи		(50 748)	(40 409)
- відсотків сплачених	17	(2 156)	(1 374)
- розміщення коштів у Моторному (транспортному) бюро України		(21 527)	(18 144)
- інших видатків		(6 963)	(6 461)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		219 864	198 696
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Придбання основних засобів і нематеріальних активів		(13 559)	(16 747)
Надходження від продажу основних засобів		29	443
Придбання боргових цінних паперів		(418 824)	(116 561)
Надходження від погашення та продажу боргових цінних паперів		223 823	107 182
Інші надходження, отримані від інвестицій		2 326	2 059
Розміщення депозитів у кредитних установах		(845 667)	(631 881)
Повернення депозитів із кредитних установ		770 453	589 691
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		(281 419)	(65 814)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Погашення орендних зобов'язань – основна сума	17	(3 863)	(3 488)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності		(3 863)	(3 488)
Вплив зміни валютних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		2 067	11 994
Чистий рух грошових коштів та їх еквівалентів за звітний період		(63 351)	141 388
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року (до вирахування оціночного резерву під очікувані кредитні збитки)		235 914	94 526
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року (до вирахування оціночного резерву під очікувані кредитні збитки)	7	172 563	235 914

*Докладну інформацію про початкове застосування МСФЗ 17 і МСФЗ 9 наведено у Примітці 5.

1. Компанія та її діяльність

Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «Стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ») та Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» станом на 31 грудня 2023 року та за рік, що закінчився на вказану дату, для ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА» (далі – «Компанія» або «ПрАТ «СК «Універсальна»).

Компанія була зареєстрована як відкрите акціонерне товариство відповідно до законодавства України у травні 2002 року після реорганізації Страхового Центру «Поділля». У серпні 2019 року Компанія була перереєстрована як приватне акціонерне товариство відповідно до вимог Закону України «Про акціонерні товариства» та змінила назву на ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «УНІВЕРСАЛЬНА».

6 листопада 2019 року ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ» придбало право власності на 192 699 998 іменних простих акцій Компанії номіналом 1 гривня кожна, що становить 99,99% (округлених до двох знаків після коми) статутного капіталу Компанії.

Протягом 2023 та 2022 років не відбувалося змін у складі акціонерів Компанії.

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року материнською компанією ПрАТ «СК «Універсальна» є ТОВ «ЕФ.-ЕФ.-ЕЙЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ», юридична особа, створена відповідно до законодавства України, яка володіє 99,99% акцій Компанії. Fairfax Financial Holdings Limited (Канада) є кінцевою контрольною стороною Компанії. Станом на 31 грудня 2023 року виконавчий директор Fairfax Financial Holdings Limited, пан Прем Ватса, прямо та опосередковано володіє 43,9% акцій статутного капіталу Fairfax Financial Holdings Limited і здійснює суттєвий вплив на Fairfax Financial Holdings Limited (станом на 31 грудня 2022 року – частка володіння складала 43,9%).

Склад акціонерів Компанії розкрито у Примітці 21.

Наглядова рада Компанії є колегіальним органом, який захищає права акціонерів, а також здійснює нагляд та регулювання діяльності Компанії. Члени Наглядової ради, що складається з 4 осіб, у тому числі одного незалежного члена, обираються загальними зборами акціонерів строком до 3 років.

Станом на 31 грудня 2023 року до складу Наглядової ради входили:

Посада	ПІБ
Голова Наглядової ради	Пан Жан Клотьер
Член Наглядової ради, незалежний член	Пан Віллем Вінаєндтс
Член Наглядової ради	Пан Прасун Сінгал
Член Наглядової ради	Пан Петер Чакварі

Правління Компанії здійснює управління поточною діяльністю Компанії.

Основна діяльність. Основний вид діяльності Компанії – надання страхових послуг на території України. Компанія здійснює свою діяльність на підставі ліцензій, виданих Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Компанія має 33 ліцензії на надання послуг з обов'язкового та добровільного страхування.

Страхові послуги Компанії включають: страхування від нещасних випадків; медичне страхування (безперервне страхування здоров'я); страхування здоров'я на випадок хвороби; страхування залізничного транспорту; страхування наземного транспорту (крім залізничного); страхування повітряного транспорту; страхування водного транспорту (морського внутрішнього та інших видів водного транспорту); страхування вантажів та багажу (вантажобагажу); страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ; страхування майна (іншого, ніж передбачено пунктами 7-12); страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника); страхування відповідальності власників водного транспорту (включаючи відповідальність перевізника); страхування відповідальності перед третіми особами (іншої, ніж передбачена пунктами 12 - 14 цієї статті); страхування кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту); страхування фінансових ризиків; страхування судових витрат; страхування виданих гарантій (порук) та прийнятих гарантій; страхування медичних витрат; страхування сільськогосподарської продукції; особисте страхування працівників відомчої (крім тих, які працюють в установах і організаціях, що фінансуються з Державного бюджету України) та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд); особисте страхування від нещасних випадків на транспорті; авіаційне страхування

цивільної авіації; страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за внутрішніми договорами); страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за міжнародними договорами); страхування цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту; страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно пожежами та аваріями на об'єктах підвищеної небезпеки, включаючи пожежовибухонебезпечні об'єкти та об'єкти, господарська діяльність на яких може призвести до аварій екологічного та санітарно-епідеміологічного характеру; страхування майнових ризиків при промисловій розробці родовищ нафти і газу у випадках, передбачених Законом України "Про нафту і газ"; страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків при перевезенні небезпечних вантажів; страхування цивільної відповідальності громадян України, що мають у власності чи іншому законному володінні зброю, за шкоду, яка може бути заподіяна третій особі або її майну внаслідок володіння, зберігання чи використання цієї зброї; страхування тварин на випадок загибелі, знищення, вимушеного забою, від хвороб, стихійних лих та нещасних випадків у випадках та згідно з переліком тварин, встановленими Кабінетом Міністрів України; страхування предмета іпотеки від ризиків випадкового знищення, випадкового пошкодження або псування; страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яку може бути заподіяно довіллю або здоров'ю людей під час зберігання та застосування пестицидів і агрохімікатів; страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса.

Компанія не має ліцензії з надання послуг зі страхування життя.

Юридична адреса та місце провадження діяльності: 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, будинок 9.

2. Економічні умови, в яких працює Компанія

Українська економіка має риси, притаманні ринкам, що розвиваються, і на її розвиток значною мірою впливають фіскальна та грошово-кредитна політика, прийнята урядом, а також розвиток правового, регуляторного та політичного середовища, яке швидко змінюється.

24 лютого 2022 року російські війська розпочали повномасштабне вторгнення на територію Української держави, яке вплинуло на всі сфери життя та економіки України. Території Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської та частково Херсонської областей були окуповані на початку війни, але згодом звільнені. Станом на 31 грудня 2023 року Крим та більшість територій Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей все ще перебувають під окупацією, там тривають активні військові дії, хоча з 2022 року серйозних переміщень лінії фронту не було. В Україні продовжується мобілізація до ЗСУ, що негативно впливає на ринок праці та на компанії і галузі, які не відповідають критеріям бронювання працівників чоловічої статі від мобілізації. У 2023 році Росія продовжила атакувати цивільну інфраструктуру, зокрема намагаючись завдати шкоди українським морським портовим об'єктам та портовим об'єктам на річці Дунай з моменту виходу з чорноморської зернової угоди у липні 2023 року, що тимчасово скоротило експортний потенціал України. Незважаючи на ці події, з серпня 2023 року експорт морським транспортом було відновлено, тоді як наприкінці 2023 року з'явилися додаткові складності для транспортування наземним транспортом через страйки польських перевізників, які блокували пункти пропуску на кордоні з Україною. Ситуація залишається напруженою, вона впливає не лише на українську, а й на міжнародну економіку, і її подальший вплив та тривалість важко передбачити та кількісно оцінити.

Відповідно до прогнозу, опублікованого Національним банком України («НБУ») у грудні 2023 року, український ВВП зріс на 5,3% у 2023 році (2022: зниження на 29,1%).

Національний банк України проводить процентну політику відповідно до цільових показників інфляції. У 2023 році темп інфляції в Україні знаходився на рівні 5,6% (у 2022 році - на рівні 26,6%) відповідно до статистичних даних, оприлюднених Державною службою статистики України. НБУ підвищив облікову ставку з 10% з 21 січня 2022 року до 25% з 3 червня 2022 року. Надалі протягом 2023 року і початку 2024 року НБУ поступово знижував облікову ставку, досягнувши 13,5% з 26 квітня 2024 року.

Станом на 24 лютого 2022 року для забезпечення надійної та стабільної роботи фінансової системи країни на валютному ринку встановлено курс гривні на рівні 29,25 гривні за 1 долар США. З 21 липня 2022 року курс гривні було скориговано до 36,57 гривні за 1 долар США, а 3 жовтня 2023 року НБУ повернувся до плаваючого курсу гривні. Станом на 31 грудня 2023 року офіційний обмінний курс

становив 37,98 гривні за 1 долар США (порівняно з 36,57 гривні за 1 долар США станом на 31 грудня 2022 року).

З метою контролю інфляції у 2022 році НБУ також запровадив низку адміністративних обмежень, зокрема, зокрема на валютні операції та рух капіталу включно з обмеженнями на виплату відсотків і дивідендів за кордон в іноземній валюті. У червні 2023 року НБУ скасував частину валютних обмежень, у тому числі щодо перерахування коштів за кордон для обслуговування та погашення зовнішніх кредитів/позик, отриманих після 20 червня 2023 року (за умови одночасного виконання низки вимог), а також тих, які надавалися раніше через міжнародну фінансову організацію або під заставу іноземного експортно-кредитного агентства/іноземної держави. Крім того, з 1 грудня 2023 року НБУ ввів нові послаблення, які стосуються, зокрема, скасування лімітів продажу іноземної валюти для банків і небанківських фінансових установ та дозволу Експортно-кредитному агентству переказувати кошти за кордон для відшкодування за страховими контрактами/контрактами перестраховування.

Водночас з 1 серпня 2023 року було скасовано деякі регуляторні послаблення, надані раніше урядом, зокрема частково скасовано мораторій на податкові перевірки.

Доходність до погашення («YtM») за українськими урядовими єврооблігаціями знизилася до 50,6% (для інструментів з 5-річним строком погашення станом на 31 грудня 2023 року) з 63,4% станом на 31 грудня 2022 року. Водночас внутрішні українські суверенні облігації у гривнях (із терміном погашення 5 років) торгувалися з доходністю 18% станом на 31 грудня 2023 року (22% станом на 31 грудня 2022 року) згідно з даними НБУ.

Від початку війни український бюджет відчуває значний дефіцит, який фінансувався за рахунок національних і міжнародних запозичень, грантів та інших коштів. Завдяки надходженню міжнародної допомоги станом на 31 липня 2023 року валютні резерви досягли нового рекордного рівня в сумі 41,7 мільярда доларів США. Це найвищий рівень резервів за понад 30 років. Крім того, після уповільнення міжнародної допомоги відбулося зменшення валютних резервів України, які станом на 31 грудня 2023 року становили 40,5 мільярда доларів США. Міжнародна підтримка є надзвичайно важливою для здатності України продовжувати боротьбу з агресією та фінансувати дефіцит бюджету та поточні виплати боргу.

Війна з Росією та шкода, яка завдається Україні щодня, є значним фактором невизначеності. Станом на дату затвердження цієї фінансової звітності керівництво Компанії не має можливості у повному обсязі оцінити остаточний вплив цього вторгнення в Україну на співробітників, фінансовий стан та результати діяльності Компанії. Компанія також не може прогнозувати тривалість війни, можливість посилення її інтенсивності або вплив міграції на свою діяльність.

Остаточний результат зазначених обставин та їх поточні наслідки передбачити вкрай складно, проте вони можуть мати подальший негативний вплив на економіку України та бізнес Компанії.

3. Суттєва інформація про облікову політику

Основа підготовки. Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «Стандарти бухгалтерського обліку МСФЗ») за принципом історичної вартості з коригуваннями на первісне визнання фінансових інструментів на основі справедливої вартості, випущених страхових контрактів і утримуваних контрактів перестраховування, які оцінюються на основі теперішньої вартості, та інвестиційної нерухомості, яка оцінюється за справедливою вартістю. Нижче описані основні принципи облікової політики, що використовувалися під час підготовки цієї фінансової звітності. Ці принципи облікової політики застосовувались послідовно протягом усіх періодів, представлених у звітності.

1 січня 2023 року Компанія ретроспективно застосувала МСФЗ 17 «Страхові контракти» (МСФЗ 17) та МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (МСФЗ 9) відповідно до вимог Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ. Процес переходу з обліку за МСФЗ 4 та МСБО 39 до обліку за МСФЗ 17 і МСФЗ 9 докладно описаний у Примітці 3; вплив на загальну суму власного капіталу Компанії станом на 1 січня 2022 року та 31 грудня 2022 року подано у звіті про зміни в капіталі. У цій фінансовій звітності порівняльні дані були скориговані у відповідних випадках для цілей застосування МСФЗ 17 та МСФЗ 9.

Підготовка фінансової звітності відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ вимагає застосування певних важливих бухгалтерських оцінок. Вона також вимагає, щоб при застосуванні облікової політики Компанії її керівництво застосовувало власні професійні судження. Області, де

такі судження є особливо важливими, області, що характеризуються високим рівнем складності, та області, в яких припущення й розрахунки мають велике значення для підготовки фінансової звітності, описані у Примітці 4.

Подання інформації в єдиному електронному форматі. Відповідно до пункту 5 статті 12¹ Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, які зобов'язані складати фінансову звітність за Стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ, складають і подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за Стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ в єдиному електронному форматі (iXBRL). Станом на дату випуску цієї фінансової звітності таксономію UA XBRL МСФЗ 2023 року ще не опубліковано і процес подання фінансової звітності за 2023 рік ще не ініційовано. Керівництво Компанії планує підготувати пакет звітності у форматі iXBRL за 2023 рік та подати його після усунення обставин, що перешкоджають звітуванню.

Безперервність діяльності. Керівництво Компанії підготувало цю фінансову звітність відповідно до принципу подальшої безперервності діяльності. Див. Примітку 4, в якій викладена інформація про фактори невизначеності, пов'язані з подіями та умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати свою безперервну діяльність.

Валюта подання. Ця фінансова звітність представлена у тисячах українських гривень ("гривень"), що є функціональною валютою та валютою подання Компанії.

Компанія подає звіт про фінансовий стан у порядку ліквідності. Аналіз відшкодування або погашення протягом дванадцяти місяців після звітної дати (поточної частини) та понад дванадцять місяців після звітної дати (непоточної частини) наведений у примітках.

Грошові кошти та їх еквіваленти. Грошові кошти та їх еквіваленти складаються з готівки в касі, депозитів до запитання в банках та інших короткострокових високоліквідних інвестицій з первісним строком погашення не більше трьох місяців. Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Суми, що стосуються коштів, використання яких обмежено, виключаються з грошових коштів та еквівалентів. Грошові кошти та їх еквіваленти обліковуються за амортизованою вартістю.

Депозити в банках. Депозити в банках – це розміщення коштів у банках з первісним строком розміщення більше трьох місяців. Депозити в банках обліковуються за амортизованою вартістю.

Враховуючи законодавчі вимоги до страхових компаній щодо забезпечення платоспроможності та вимоги щодо якості активів страхової компанії, розміщення вільних коштів на депозитних рахунках можливе лише у банківських установах із високим рівнем кредитного рейтингу. Отже, при прийнятті рішення щодо розміщення коштів Компанія перевіряє кредитний рейтинг банківської установи та аналізує наявну інформацію щодо зміни кредитного рейтингу банківської установи за попередні звітні періоди. У разі відсутності негативної інформації приймається рішення щодо розміщення коштів на депозитних рахунках.

Інвестиції у боргові цінні папери. Інвестиції у боргові цінні папери включають інвестиції у державні облігації України та інвестиції у корпоративні облігації.

Інвестиції у державні облігації України віднесено у категорію оцінки за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. Компанія управляє цими інвестиціями на основі справедливої вартості з використанням інформації про справедливую вартість для оцінки ефективності інвестицій і прийняття інвестиційних рішень. Компанія класифікує свої інвестиції у державні облігації України на основі бізнес-моделі Компанії для управління цими фінансовими активами та на основі характеристик передбачених договором грошових потоків за цими активами. Хоча передбачені договором грошові потоки від інвестицій Компанії у державні облігації України відповідають критерію виключно виплат основної суми боргу та процентів, ці інвестиції не утримуються для отримання передбачених договором грошових потоків, а також не утримуються для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу. Отримання передбачених договором грошових потоків є супутнім для бізнес-моделі Компанії, яка передбачає максимізацію загального інвестиційного доходу на основі справедливої вартості.

Інвестиції у корпоративні облігації віднесені у категорію оцінки за амортизованою вартістю.

Інша дебіторська заборгованість Компанія обліковує дебіторську заборгованість за амортизованою вартістю, тобто за вартістю, скоригованою на оціночний резерв під очікувані кредитні збитки, крім гарантійних внесків до Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ), які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Обладнання та інші основні засоби. Обладнання та інші основні засоби обліковуються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та резерву на знецінення, якщо необхідно.

Компанія нараховує амортизацію із використанням прямолінійного методу протягом строків експлуатації основних засобів або протягом строку оренди активів у форма прав користування, якщо він коротший, як показано нижче:

Групи основних засобів	Роки
Комп'ютери та пов'язані з ними пристрої, телефони	4-5
Інструменти, прилади, інвентар та меблі	4-5
Транспортні засоби	5
Інші основні засоби	12
Будівлі та споруди	15-50

Інвестиційна нерухомість. До інвестиційної нерухомості Компанія відносить нерухомість (землю чи будівлі або частину будівлі або їх поєднання), утримувану на правах власності або згідно з угодою про оренду з метою отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для: (а) використання у виробництві чи при постачанні товарів при наданні послуг чи для адміністративних цілей або (б) продажу в ході звичайної діяльності.

Подальша оцінка інвестиційної нерухомості відбувається відповідно до норм МСБО 40 за моделлю обліку за справедливою вартістю.

Ринкова вартість інвестиційної нерухомості Компанії визначається на основі звітів незалежних оцінювачів, які мають визнану та відповідну професійну кваліфікацію і мають актуальний досвід оцінки подібного майна.

Орендні зобов'язання

Опціони на подовження та припинення оренди передбачені у низці договорів оренди будівель та автомобілів Компанії. Ці умови використовуються для забезпечення максимальної операційної гнучкості при управлінні активами, які Компанія використовує у своїй діяльності. Компанія має переважне право на подовження договорів оренди. Опціони на подовження (або період часу після строку, визначеного умовами опціонів на припинення оренди) включаються до строку оренди тільки у тому випадку, якщо існує достатня впевненість у тому, що договір буде подовжено (або не буде припинено). В оцінку зобов'язання також включаються орендні платежі, які будуть здійснені у межах виконання опціонів на подовження, якщо існує достатня впевненість у тому, що оренду буде подовжено.

Платежі за короткостроковою орендою офісів, обладнання, транспортних засобів та орендою будь-яких активів із низькою вартістю визнаються лінійним методом як витрати у складі прибутку чи збитку.

Короткострокова оренда - це договір оренди строком не більше 12 місяців.

Активи з низькою вартістю включають ІТ-обладнання та невеликі предмети офісних меблів, вартість яких не перевищує 10 тисяч гривень.

Нематеріальні активи. Нематеріальні активи Компанії включають капіталізоване комп'ютерне програмне забезпечення, ліцензії та програмне забезпечення.

Витрати на придбання (виготовлення) нематеріальних активів капіталізуються та амортизуються за лінійним методом протягом розрахункового строку служби активів. Розрахунковий строк служби програмного забезпечення визначається для кожного конкретного виду активу на основі строків використання аналогічних нематеріальних активів, очікуваного морального старіння, юридичних та інших подібних обмежень щодо строку використання та інших факторів і становить 2-10 років.

Капітал. Зареєстрований капітал включає в себе внески засновників відповідно до установчих документів Компанії. Прості акції показані у складі капіталу.

Резервний капітал формується шляхом внесків із чистого прибутку за рішенням акціонерів Компанії.

Випущені страхові контракти та утримувані контракти перестрахування

Визначення та класифікація

Страхові контракти – страхові контракти – це контракти, яким притаманний істотний страховий ризик на дату укладання контракту. Страховий ризик виникає, коли Компанія погоджується надати

компенсацію держателю страхового полісу, якщо визначена непевна майбутня подія негативно вплине на держателя страхового полісу, з можливістю виплати значно більшої суми за сценарієм, за яким страховий випадок настає, на відміну від сценарію, за яким він не настає, враховуючи мінливість строків платежів. Контракти, які не відповідають визначенню страхового контракту, класифіковані як похідні контракти або сервісні контракти залежно від ситуації. Страхові контракти включають контракти прямого страхування (прийнятого перестрахування), що випущені Компанією.

Утримувані контракти перестрахування – контракти переданого перестрахування не звільняють Компанію від її зобов'язання, пов'язаного з базовими страховими контрактами. Утримувані контракти перестрахування показані окремо у звіті про фінансовий стан для відображення величини кредитного ризику та зобов'язань Компанії перед держателями її страхових полісів.

Одиниця обліку та визнання – страхові контракти та утримувані контракти перестрахування обов'язково об'єднуються у портфелі страхових контрактів на основі базового ризику та управління таким ризиком, а в подальшому об'єднуються у групи на основі базової очікуваної прибутковості та дати випуску, при цьому окремо формуються групи, які не містять контракти, випущені більш ніж рік тому.

Страхові контракти визнаються з найбільш ранньої із дат початку періоду покриття страхового контракту; настання строку платежу від держателя страхового полісу чи отримання від нього платежу, якщо контрактом не передбачено дату здійснення платежу; та коли контракт є обтяжливим.

Утримувані контракти перестрахування, які передбачають пропорційне покриття, визнаються з пізнішої із дат початку періоду покриття за контрактом перестрахування та первісного визнання базових страхових контрактів.

Утримувані контракти перестрахування, які не передбачають пропорційного покриття, визнаються з початку періоду покриття за контрактом перестрахування, крім випадків, якщо на більш ранню дату Компанія визнає обтяжливі страхові контракти, які передані у перестрахування, і відповідний контракт перестрахування був укладений до визнання обтяжливого контракту; в такому випадку, утримувані контракти перестрахування визнаються на дату визнання обтяжливих груп базових страхових контрактів.

Після визнання страхових контрактів і утримуваних контрактів перестрахування вони включаються до існуючої групи контрактів, де можливо. Якщо страховий контракт неможливо включити до існуючої групи на основі описаних вище критеріїв, формується нова група. Групи контрактів формуються у момент первісного визнання, і їх склад не переглядається після того, як усі контракти були включені до групи.

Оцінка

Компанія оцінює свої випущені страхові контракти та контракти перестрахування із застосуванням підходу на основі розподілу премії. Короткострокові контракти, яким не властива значна мінливість грошових потоків, оцінюються з використанням підходу на основі розподілу премії. Принципи первісної та подальшої оцінки у межах підходу на основі розподілу премії застосовуються до всіх страхових контрактів. Компонентами оцінки є:

Межі контракту – межі контракту визначають грошові потоки, включені до оцінки групи страхових контрактів та утримуваних контрактів перестрахування. За страховими контрактами грошові потоки входять до меж договору, якщо вони виникають внаслідок суттєвих прав і обов'язків, існуючих протягом звітного періоду, в якому Компанія може змусити держателя страхового полісу сплатити премії або має суттєвий обов'язок надати послуги включно з покриттям. За утримуваними контрактами перестрахування грошові потоки входять до меж договору, якщо вони виникають внаслідок суттєвих прав і обов'язків, існуючих протягом звітного періоду, в якому Компанія змушена виплатити належні суми перестраховику або має суттєве право отримати послуги від перестраховика.

Грошові потоки виконання в межах контракту – грошові потоки виконання – це поточні оціночні розрахунки грошових потоків у межах групи контрактів, які включають очікувані Компанією премії, страхові вимоги, аквізиційні витрати та інші видатки, скориговані для відображення строків і невизначеності таких сум, із коригуванням на визначений нефінансовий ризик.

Існують дві категорії витрат, які безпосередньо входять до меж контракту:

Аквізиційні витрати – витрати на придбання страхових контрактів, що включають витрати на виплату комісійних страховим агентам і брокерам, податки на страхові премії, витрати на

андеррайтинг і відповідні накладні витрати, відносяться на витрати майбутніх періодів і амортизуються у складі прибутків у міру того, як надходять відповідні зароблені премії. Аквізиційні грошові потоки розподіляються між групами страхових контрактів на основі контрактів, які спричинили ці витрати. Аквізиційні грошові потоки, сплачені до визнання відповідної групи контрактів, визнаються активом із подальшим припиненням визнання і включенням їх до складу групи страхових контрактів у момент визнання відповідних контрактів. На кожну звітну дату Компанія оцінює наявність знецінення та визнає збитки від знецінення, якщо балансова вартість активу перевищує очікувані чисті надходження грошових коштів від відповідної групи страхових контрактів. Компанія сторнує збитки від знецінення та збільшує балансову вартість активу тією мірою, якою були сторновані умови знецінення.

Інші витрати, понесені на виконання страхових контрактів, – ці витрати включають усю решту безпосередньо пов'язаних зі страховими контрактами витрат, які не віднесені до категорії аквізиційних витрат, а також збитки від врегулювання страхових вимог разом із розподіленими та нерозподіленими витратами на врегулювання збитків і відповідні накладні витрати.

Контракти, оцінені з використанням підходу на основі розподілу премії

Компанія використовує підхід на основі розподілу премії для оцінки всіх страхових контрактів та утримуваних контрактів перестраховування, які відповідають критеріям застосування спрощеного методу. Активи, утримувані за страховими контрактами та контрактами перестраховування, відповідають таким критеріям, якщо період покриття за кожним контрактом у групі становить один рік або менше або якщо Компанія обґрунтовано очікує, що результат оцінки зобов'язання на залишок покриття суттєво не відрізняється від результату, отриманого з використанням загальної моделі оцінки. У ході порівняння різноманітних можливих результатів оцінки Компанія аналізує вплив різної динаміки списання зобов'язання на залишок покриття на звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід, вплив дисконтування та фінансових ризиків, а також наявність значної мінливості грошових потоків.

Випущені страхові контракти

Первісна оцінка – при первісному визнанні кожної групи страхових контрактів балансова вартість зобов'язання на залишок покриття оцінюється як премії, отримані при первісному визнанні, мінус будь-які аквізиційні грошові потоки, віднесені на цю групу, з коригуванням на будь-які суми, раніше визнані щодо грошових потоків, пов'язаних із такою групою (включаючи активи за аквізиційними грошовими потоками). Компанія відносить на майбутні періоди й амортизує аквізиційні грошові потоки за всіма групами контрактів. За винятком випадків, коли контракти є обтяжливими, коригування на визначений нефінансовий ризик розраховується лише при оцінці зобов'язання за страховими вимогами.

У разі наявності ознак того, що група страхових контрактів є обтяжливою, Компанія визнає збиток у складі витрат на страхові послуги у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід і збільшує зобов'язання на залишок покриття, якщо поточна оціночна сума грошових потоків виконання, що стосуються залишку покриття, перевищує балансову вартість зобов'язання на залишок покриття. Сума такого перевищення визнається компонентом збитку у складі зобов'язання на залишок покриття з відображенням у зобов'язаннях за страховими контрактами у звіті про фінансовий стан.

Подальша оцінка – балансова вартість групи страхових контрактів на кожну звітну дату – це сума зобов'язань на залишок покриття і зобов'язань за страховими вимогами. При подальшій оцінці балансова вартість зобов'язань на залишок покриття збільшується на суму отриманих премій, а амортизація аквізиційних грошових потоків визнається як витрати і зменшується на суму, визнану як дохід від наданих страхових послуг, та будь-які додаткові аквізиційні грошові потоки, віднесені після первісного визнання.

Зобов'язання за страховими вимогами включає грошові потоки виконання щодо збитків за страховими вимогами і витратами, які ще не сплачені, включаючи страхові вимоги, які виникли, але не заявлені. Воно відображає коригування на нефінансовий ризик і вартість грошей у часі, оскільки розрахунковий період за деякими страховими контрактами Компанії, випущеними й оціненими згідно з підходом на основі розподілу премії, перевищує один рік.

У кожному звітному періоді Компанія переоцінює компонент збитків за тим самим алгоритмом розрахунку, що й при первісному визнанні, і відображає зміни шляхом коригування компоненту збитків у міру необхідності, поки компонент збитків не зменшено до нуля, а суму таких коригувань визнає у складі витрат на страхові послуги. Якщо компоненту збитків не існувало при первісному

визнанні, але при подальшій оцінці є ознаки того, що група контрактів є обтяжливою, Компанія визначає компонент збитків за тією самою методологією, що й при первісному визнанні.

Зобов'язання за страховими вимогами. Загальні зобов'язання за страховими вимогами основані на оціночній кінцевій вартості усіх страхових вимог, які виникли, але не врегульовані станом на кінець звітного періоду, незалежно від того, заявлені вони чи ні, разом із відповідними витратами на врегулювання страхових вимог.

Кінцева вартість усіх страхових вимог включає резерв заявлених, але не врегульованих страхових вимог, резерв страхових вимог, які виникли, але не заявлені, та резерв витрат на врегулювання збитків.

Резерв заявлених, але не врегульованих страхових вимог – це оцінка загальної суми до виплати покриття (відшкодування) за відомими страховими вимогами держателів страхових контрактів, включаючи витрати на врегулювання страхових вимог (експертні, консультаційні та інші витрати, пов'язані з оцінкою розміру збитку), які не оплачені або оплачені не в повному обсязі на звітну дату та які виникли в зв'язку зі страховими подіями, що мали місце в звітному або попередніх періодах, та про факт настання яких Компанію повідомлено відповідно до вимог законодавства України та/або умов страхового контракту.

Величина резерву заявлених, але не врегульованих страхових вимог визначається за кожним видом страхування з урахуванням умов відповідних контрактів на підставі відомих страхових вимог держателів страхових контрактів, отриманих у будь-якій формі (письмова заява, факсимільне повідомлення тощо), залежно від сум фактично понесених або очікуваних держателями страхових контрактів збитків у результаті настання страхового випадку. Загальна величина резерву заявлених, але не врегульованих страхових вимог визначається як сума резервів заявлених, але не врегульованих страхових вимог, розрахованих за всіма видами страхування за кожною неврегульованою страховою вимогою. Якщо про страховий випадок заявлено, але розмір збитку не визначений, для розрахунку цього резерву використовується оціночна середня величина збитку, що відноситься до відповідного виду страхування, яка не перевищує страхову суму за страховим контрактом.

Резерв страхових вимог, які виникли, але не заявлені – це оцінка загальної суми до виплати відшкодування у зв'язку зі страховими подіями у звітному та попередніх періодах, про факт настання яких Компанії не було заявлено на звітну дату в установленому законодавством України та/або контрактом порядку.

Резерв страхових вимог, які виникли, але не заявлені розраховується за ланцюговим методом (Chain Ladder), методом Борнхуеттера-Фергюсона (Bornhuetter-Ferguson), лінійною комбінацією вищезазначених актуарних методів або методом фіксованого відсотка у відповідності до Розпорядження №1638 Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 18 вересня 2018 року, а також до методики формування страхових резервів Компанії.

Модифікацією актуарних методів є розрахунок резерву страхових вимог, які виникли, але не заявлені, з урахуванням впливу інфляції, факторів розвитку збитків (тренду) та зміни коефіцієнтів збитковості.

Розрахунки резерву ланцюговим методом можуть базуватися як на даних тільки за врегульованими на звітну дату страховими вимогами (відшкодуваннями), так і на даних за врегульованими, але не заявленими страховими вимогами на звітну дату.

Розрахунок резерву страхових вимог, які виникли, але не заявлені здійснюється за кожним видом страхування окремо. Загальна величина резерву страхових вимог, які виникли, але не заявлені визначається як сума резервів страхових вимог, які виникли, але не заявлені, розрахованих за всіма видами страхування.

Очікувана сума збитків збільшується для резервування додаткових витрат, пов'язаних із врегулюванням страхових вимог.

На кожну звітну дату Компанія розраховує баланс очікуваних регресів (коли у Компанії виникає право регресу по страхових справах) та визнає такий баланс у складі зобов'язання за страховими вимогами. Зміна балансу очікуваних регресів протягом звітного періоду коригує величину страхової вимоги за звітний період.

Утримувані контракти перестраховання

Первісна оцінка – при первісному визнанні кожної групи страхових контрактів балансова вартість активу на залишок покриття оцінюється у розмірі премій, сплачених (тобто премій, переданих у перестраховання) при первісному визнанні, з коригуванням на комісійні винагороди за передачу в перестраховання, які не залежать від страхових вимог, та будь-які суми, раніше визнані щодо грошових потоків за цією групою контрактів. Компанія не визнає аквізиційні грошові потоки за утримуваними контрактами перестраховання. За контрактами, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії, коригування на визначений нефінансовий ризик розраховується лише при оцінці активу за страховими вимогами.

У разі наявності обтяжливої групи базових контрактів створюється компонент відшкодування збитків щодо групи утримуваних контрактів перестраховання, за допомогою якого здійснюється коригування активу на залишок покриття і визначаються суми, що у подальшому подаються у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід у складі чистого результату перестраховання як сторно відшкодування збитків і вилучаються з вартості перестраховання.

Подальша оцінка – балансова вартість групи утримуваних контрактів перестраховання на кожну звітну дату є сумою активу на залишок покриття та активу за страховими вимогами. При подальшій оцінці балансова вартість активу на залишок покриття збільшується на суму сплачених премій і зменшується на суму, визнану як вартість перестраховання стосовно отриманих послуг. За контрактами, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії, актив за страховими вимогами оцінюється аналогічно активу за страховими вимогами за загальною моделлю оцінки і відображає коригування на нефінансовий ризик та вартість грошей у часі, оскільки розрахунковий період за деякими утримуваними Компанією контрактами перестраховання, які оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії, перевищує один рік.

У разі наявності компоненту відшкодування збитків, він коригується у ході подальшої оцінки для відображення змін у компоненті збитків від обтяжливої групи базових контрактів тією мірою, якою він впливає на грошові потоки у перестрахованні, але не може перевищувати частку компоненту збитків від обтяжливої групи базових контрактів, яку Компанія очікує відшкодувати за рахунок утримуваних контрактів перестраховання.

Звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

Дохід від страхування

Контракти, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії

За контрактами, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії, Компанія визнає дохід від страхування на основі очікуваного надходження премій та із плином часу протягом періоду покриття за групою контрактів.

Витрати на страхові послуги

Витрати на страхові послуги, понесені за страховими контрактами, визнаються у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід у тому періоді, в якому вони понесені, і включають збитки за страховими вимогами (за вирахуванням сум отриманих регресів), інші витрати на страхові послуги, амортизацію аквізиційних витрат, збитки і сторно збитків за обтяжливими контрактами, а також збитки і сторнування збитків від знецінення активів за аквізиційними грошовими потоками.

Чистий результат перестраховання

Чистий результат перестраховання складається з вартості перестраховання за вирахуванням відшкодування витрат на страхові послуги перестраховиками. Вартість перестраховання визнається у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід у тому періоді, в якому послуги отримано від перестраховика протягом періоду покриття. Відшкодування витрат на страхові послуги, отримані від перестраховиків, визнаються у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід у тому періоді, в якому відшкодовані страхові вимоги та інші витрати на страхові послуги, включаючи будь-які зміни очікувань щодо цих сум, а також відшкодування та сторно відшкодування компоненту збитків. Формування компоненту відшкодування збитків і подальше збільшення або зменшення компоненту відшкодування збитків, пов'язане з майбутніми послугами, відображається у складі чистого результату перестраховання.

Чисті фінансові доходи або витрати від страхових контрактів і утримуваних контрактів перестраховання

Чисті фінансові доходи або витрати за страховими контрактами й утримуваними контрактами перестраховання, які подані у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід, складаються переважно зі змін у балансовій вартості страхових контрактів і контрактів перестраховання внаслідок впливу вартості грошей у часі. Фінансові доходи і витрати виникають у зв'язку із впливом дисконтування грошових потоків виконання у складі активу за страховими вимогами та зобов'язання за страховими вимогами з використанням поточних ставок дисконту.

Опис страхових продуктів. Діяльність Компанії представлена наступними основними видами страхових продуктів:

КАСКО – страхування наземного транспорту (крім залізничного). Це є вид страхування, за яким предметом страхового контракту є майнові інтереси, що не суперечать закону, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням наземним транспортним засобом, у тому числі причепом до нього, та всіма видами транспортних засобів спеціального призначення.

Об'єктом страхування за страховим контрактом є автомобіль або інший наземний транспортний засіб (крім залізничного), зареєстрований у територіальних сервісних центрах, які підпорядковуються Головному Сервісному Центру Міністерства внутрішніх справ України, або в інших уповноважених державних органах. Разом із транспортним засобом може бути застраховане додаткове обладнання та / або комплектуючі елементи транспортного засобу, які встановлені на ньому, але не входять в заводську комплектацію транспортного засобу відповідно до документації заводу-виробника або його офіційного дилера (наприклад, автомобільна аудіо- і відеоапаратура, обробка салону, чохла на сидіння, додаткові прилади, світлове і сигнальне обладнання, захисна плівка, встановлена на транспортний засіб, інше). Як правило, строк дії таких страхових контрактів становить один рік.

ОСЦПВ – обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Об'єктом обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності є майнові інтереси, що не суперечать законодавству України, пов'язані з відшкодуванням особою, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, шкоди, заподіяної життю, здоров'ю, майну потерпілих внаслідок експлуатації забезпеченого транспортного засобу.

Строк дії контрактів ОСЦПВ може становити від 15 днів до 1 року. Укладення контрактів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності на строк менший, ніж один рік, але не менш як на 15 днів допускається виключно щодо транспортних засобів: незареєстрованих – на час до їх реєстрації, тимчасово зареєстрованих – на час до їх постійної реєстрації, зареєстрованих на території іноземних держав – на час їх перебування на території України. Контракти обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів, що підлягають обов'язковому технічному контролю, укладаються на строк, що не перевищує строку чергового проходження транспортним засобом обов'язкового технічного контролю відповідно до вимог Закону України "Про дорожній рух".

Страхування майна, у тому числі від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ. Предметом страхового контракту є майнові інтереси страхувальника (вигодонабувача), що не суперечать закону та пов'язані з володінням, користуванням, і розпорядженням застрахованим майном (іншим, ніж залізничний, наземний, повітряний, водний транспорт (морський внутрішній та інші види водного транспорту), вантаж та багаж (вантажобагаж).

Найпоширенішими страховими ризиками, що покриваються контрактом, є пожежа, вибух, удар блискавки, стихійні лиха, сторонній вплив (безпосередній наїзд наземних транспортних засобів або саморушних машин; безпосередній вплив водних транспортних засобів або самохідних плаваючих інженерних споруджень; падіння на застраховане майно дерев та впливу інших об'єктів; безпосередня дія ударної хвилі надзвукового літака), задимлення, протиправні дії третіх осіб. Як правило, строк дії таких страхових контрактів становить один рік.

Добровільне медичне страхування (безперервне страхування здоров'я). Предметом страхування є ризики, пов'язані зі здоров'ям та працездатністю страхувальника чи застрахованої особи. Страховим ризиком є потреба застрахованої особи в медичних товарах і послугах під час дії страхового контракту, спричинена її захворюванням, загостренням хронічного захворювання, розладом здоров'я внаслідок нещасного випадку або іншими обставинами, що обумовлюють необхідність застрахованої особи в медичних товарах та послугах. Як правило, строк дії таких страхових контрактів становить один рік.

Авіастрахування. Предметом страхового контракту є страхування КАСКО повітряних суден; страхування відповідальності експлуатанта та/або авіаперевізника за шкоду, заподіяну третім особам, пасажиром, багажу, пошти, вантажу; страхування членів екіпажу та іншого авіаційного персоналу; страхування працівників замовника авіаційних робіт, осіб, пов'язаних із забезпеченням технологічного процесу під час виконання авіаційних робіт; страхування відповідальності аеропортів; страхування відповідальності виробників продукції авіаційного призначення; страхування відповідальності провайдера аеронавігаційного обслуговування. Як правило, строк дії таких страхових контрактів становить один рік.

Переоцінка іноземної валюти. Функціональною валютою Компанії є національна валюта України – українська гривня. Суми у цій фінансовій звітності подані у тисячах українських гривень, яка є валютою подання Компанії.

Монетарні активи та зобов'язання в іноземній валюті перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України (НБУ) станом на кінець відповідного звітного періоду. Прибуток чи збитки, що виникають у результаті розрахунків за операціями в іноземній валюті та від перерахунку монетарних активів і зобов'язань у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом НБУ на кінець року, включаються до звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід (як прибутки чи збитки від курсових різниць). Перерахунок за обмінними курсами на кінець року не застосовується до немонетарних статей.

Основні обмінні курси, що використовувались для перерахунку сум у іноземній валюті, були такими:

	31 грудня 2023 року, гривень	31 грудня 2022 року, гривень	1 січня 2022 року, гривень
1 долар США	37,9824	36,5686	27,2782
1 євро	42,2079	38,9510	30,9226

4. Основні облікові оцінки та судження при застосуванні облікової політики

Компанія використовує оцінки та припущення, які впливають на суми, що визнаються у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року. Оцінки та судження постійно оцінюються і базуються на попередньому досвіді керівництва та інших факторах, у тому числі на очікуваннях щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими за існуючих обставин. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Компанії також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які чинять найбільш суттєвий вплив на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів і зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Безперервність діяльності. Керівництво Компанії підготувало цю фінансову звітність відповідно до принципу подальшої безперервної діяльності. При формуванні цього професійного судження керівництво Компанії врахувало її фінансовий стан, поточні плани, прибутковість діяльності та доступ до фінансових ресурсів, а також проаналізувало вплив макроекономічних тенденцій на діяльність Компанії.

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала неспровоковану повномасштабну військову агресію в Україні. Негайно після цього урядом України було введено воєнний стан та відповідні тимчасові обмеження, які впливають на економічні умови. Додаткову інформацію про ці події наведено також у Примітці 2.

Оскільки російське воєнне вторгнення в Україну відбувається з численних напрямків, деякі регіони України залишаються ареною інтенсивних бойових дій або тимчасово окуповані. Компанія провадить діяльність та надає послуги на всій території України, за винятком тимчасово окупованих територій або територій, де ведуться активні бойові дії, отже, ці події мають суттєвий негативний вплив на українську економіку і, відповідно, на бізнес, фінансовий стан та результати діяльності Компанії.

Станом на дату випуску цієї фінансової звітності не було пошкоджень критично важливих активів, які перешкождали б Компанії продовжувати діяльність. Компанія не має суттєвих активів у зоні активних воєнних дій або на тимчасово окупованих територіях.

Станом на 31 грудня 2023 року Компанія дотримувалася усіх зовнішніх регуляторних вимог. Керівництво планує своєчасно обслуговувати фінансові та страхові зобов'язання Компанії у

відповідності до умов укладених контрактів. Виходячи з прогнозів керівництва, очікується, що Компанія матиме достатньо ліквідних активів (грошові кошти та їх еквіваленти, депозити в банках, інвестиції у боргові цінні папери) для виконання всіх вимог законодавства щодо платоспроможності та достатності капіталу. Виходячи зі стану справ на дату випуску цієї фінансової звітності, а також прогнозів керівництва, Компанія не очікує значних складнощів з виконанням вимог НБУ щодо платоспроможності та достатності капіталу протягом щонайменше наступних 12 місяців.

Попри тимчасові регуляторні обмеження на міжнародні валютні перекази, Компанія здійснює усі належні виплати з урахуванням усіх вимог щодо таких обмежень, оскільки Компанія включена до Переліку страховиків, що мають право здійснювати операції з перестраховиками-нерезидентами, та має достатньо коштів. Усі перестраховики, перед якими Компанія мала на початок року заборгованість за преміями з перестрахування, були поінформовані про мораторій на міжнародні валютні операції. Станом на 31 грудня 2023 року Компанія погасила всі заборгованості щодо оплати перестрахових премій, тому затримка чи перенесення дати виплати премій із перестрахування не мало впливу на продовження перестрахування та виконання Компанією своїх зобов'язань.

Виходячи з наступних прогнозів, керівництво Компанії не очікує проблем з ліквідністю та дотриманням регуляторних вимог:

- 1) збереження продажів у 2024 році на тому ж самому рівні, що й у звітному році, що перевищує обсяги довоєнного періоду, внаслідок зосередження на роботі з підтримки і розширення існуючого бізнесу в основних напрямках – КАСКО, ОСЦВП, добровільне медичне страхування, страхування від нещасних випадків та авіастрахування;
- 2) прогнозується певне підвищення збитковості у 2024 році за рахунок збільшення кількості звернень, але не очікується значного зростання коефіцієнта збитковості вище рівня попередніх років.

У разі найгіршого сценарію розвитку подій, за якого інтенсивні воєнні дії відбуватимуться по всій території України, можна припустити, що це матиме вплив на діяльність Компанії, тривалість якого неможливо спрогнозувати. Ці обставини являють собою фактор невизначеності поза контролем Компанії.

Керівництво вжило належних заходів для забезпечення безперервної діяльності Компанії та зробило такі припущення у своєму прогнозі на дванадцять місяців з дати цієї фінансової звітності:

- інтенсивність воєнних дій та охоплення територій України, на які вторглися російські війська, значно не збільшаться;
- Компанія зможе забезпечити безперебійну роботу критичної IT-інфраструктури та доступність свого персоналу у відповідності до заходів, вжитих керівництвом та передбачених планом безперервності діяльності;
- наявна ліквідність, а також надходження від погашення існуючої дебіторської заборгованості та укладення нових страхових контрактів дозволять Компанії фінансувати операційні витрати та продовжувати обслуговувати зобов'язання Компанії, у тому числі щодо врегулювання страхових вимог.

Керівництво проаналізувало здатність Компанії продовжувати подальшу безперервну діяльність станом на дату випуску цієї фінансової звітності та дійшло висновку, що існує суттєвий фактор невизначеності щодо подальшої значної ескалації воєнних дій, що може призвести до дестабілізації діяльності Компанії, який може викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати безперервну діяльність. Отже, Компанія може бути не в змозі реалізувати свої активи та погасити зобов'язання за звичайного перебігу господарської діяльності. Проте керівництво обґрунтовано очікує наявність у Компанії достатніх ресурсів для управління діяльністю протягом щонайменше наступних дванадцяти місяців з дати цієї фінансової звітності. Керівництво продовжить відстежувати потенційний вплив та вживатиме усіх можливих заходів для мінімізації будь-яких наслідків.

З урахуванням цих та інших заходів керівництво Компанії дійшло висновку, що застосування припущення про безперервність діяльності для підготовки фінансової звітності є доцільним.

Випущені страхові контракти та утримувані контракти перестрахування

Грошові потоки виконання. Грошові потоки виконання включають оціночні розрахунки майбутніх грошових потоків, які скориговані для відображення вартості грошей у часі та на фінансовий і нефінансовий ризик. Оціночні розрахунки відображають діапазон можливих сценаріїв і результатів, де грошові потоки за кожним сценарієм дисконтуються та зважуються на оціночну ймовірність

результату для отримання очікуваної теперішньої вартості. Оціночні розрахунки майбутніх грошових потоків відображають думку Компанії про поточні умови станом на звітну дату. Ця інформація включає внутрішні та зовнішні історичні дані про страхові виплати та інший досвід, які актуалізовані для відображення поточних очікувань майбутніх подій, які можуть вплинути на такі грошові потоки.

Модель оцінки грошових потоків виконання може також включати певні якісні коригування з використанням професійного судження в обставинах, у яких, на думку Компанії, існуючі вхідні параметри, припущення або методики моделювання не враховують усі актуальні фактори ризику. Якщо у процесі побудови моделей Компанія визначає, що існуючі моделі не враховують усі актуальні фактори ризику чи мають інші обмеження вхідних параметрів або даних, тоді застосовуються постмоделльні коригування для усунення тимчасових недоліків. Такі коригування можуть вимагати суттєвих суджень і можуть впливати на визнані суми.

Найбільш суттєві судження у межах оціночних розрахунків грошових потоків виконання стосуються резерву під збитки і витрат на врегулювання страхових вимог, які включають оціночні розрахунки майбутніх грошових потоків від збитків за страховими вимогами, які ще не були врегульовані та які включені до зобов'язань за страховими вимогами. Судження, використані для визначення майбутніх грошових потоків від збитків за страховими вимогами, включають остаточну вартість врегулювання й адміністрування страхових вимог на основі оцінки тоді відомих фактів та обставин, аналізу історичної динаміки розрахунків, оцінки тенденцій щодо масштабу та частоти страхових виплат, аналізу правозастосовної практики, що складається, та інших факторів. Ці суми оцінюються відповідно до загальноприйнятих актуарних стандартів, розроблених для забезпечення формування Компанією коректного резерву у звіті про фінансовий стан для покриття застрахованих збитків і відповідних витрат за заявленими страховими вимогами і за страховими вимогами, які виникли, але ще не заявлені станом на кожну звітну дату. Припущення, що лежать в основі оцінки резерву під збитки та витрат на врегулювання збитків, регулярно переглядаються й оновлюються Компанією для відображення нещодавніх і нових тенденцій страхового досвіду та змін у профілі бізнес-ризиків. Методики оцінки, використані Компанією для визначення резерву під збитки і витрат на врегулювання збитків, і відповідні фактори невизначеності, пов'язані зі страховими контрактами, описані у розділах “Випущені страхові контракти” та “Утримувані контракти перестраховування” у Примітці 3 цієї фінансової звітності та у розділі “Страховий ризик” у Примітці 27.

Ставки дисконту – грошові потоки дисконтуються із використанням кривих безризикової доходності, скоригованих для відображення характеристик грошових потоків і ліквідності страхових контрактів та утримуваних контрактів перестраховування. Компанія застосовує підхід “від низу до верху” для визначення ставок дисконту. Компанія визначає криві доходності з використанням комерційно доступних ставок для відповідних валют і премій за неліквідність.

У наведених нижче таблицях наведено криві доходності, які використовувалися для дисконтування грошових потоків за страховими контрактами та утримуваними контрактами перестраховування для валют, на яких оснований дохід Компанії від страхування. Наразі джерелом базових даних по ставках у валютах, відмінних від гривні, є Moody's/EIOPA. Для гривні застосовуються ставки доходності облігацій державних внутрішніх позик.

У таблиці нижче наведено ставки, що використовуються для дисконтування грошових потоків за страховими контрактами для основних валют:

Періоди, роки	Станом на 31 грудня 2023 р.			Станом на 31 грудня 2022 р.		
	Євро	Долари США	Гривні	Євро	Долари США	Гривні
1	3,38%	5,00%	16,13%	3,48%	5,57%	18,19%
2	2,43%	4,52%	18,69%	3,51%	4,99%	22,20%
3	2,29%	4,40%	18,61%	3,16%	4,40%	21,12%
4	2,46%	4,43%	15,98%	3,14%	4,59%	18,03%
5	2,64%	4,50%	12,67%	3,46%	4,98%	14,43%

Коригування на нефінансовий ризик – коригування на нефінансовий ризик являє собою компенсацію, яку вимагає Компанія у зв'язку з невизначеністю щодо суми та строків грошових потоків внаслідок нефінансового ризику випущених Компанією страхових контрактів та утримуваних контрактів перестраховування. Коригування на ризик відображає суму, яку страхова компанія вимагатиме для усунення невизначеності, що майбутні грошові потоки перевищать очікувану суму страхового відшкодування.

Зміну коригування на нефінансовий ризик наведено у Примітці 19.

Коригування на нефінансовий ризик за утримуваними контрактами перестраховування являє собою суму ризику, який Компанія передає перестраховику.

Першим кроком процесу є розрахунок резерву під найкращі оцінки, за якими існує рівноймовірна можливість того, що фактична сума, необхідна для здійснення майбутніх страхових виплат, буде більшою або меншою за суму, розраховану на основі найкращої оцінки. Компанія використовує метод стохастичного бутстрепінгу для розрахунку резервів збитків за страховими вимогами. Результуючі значення ризикової надбавки табулюються з використанням Гамма-розподілу з двома параметрами. Значення довірчої вірогідності (квантилю) в залежності від групи контрактів у портфелі встановлюється на рівні 65%-75%. Для продуктів КАСКО та медичного страхування значення довірчої вірогідності застосовується на рівні 65%. Для всіх інших продуктів у портфелі Компанії з наявною статистикою страхових вимог застосовується значення 75%. За необхідності, Компанія може визначати альтернативний вид ймовірнісного розподілу, рівень довірчої вірогідності, а також узагальнену техніку щодо визначення та розрахунку ризикової надбавки.

Межі контракту – оцінка меж контракту визначає, які грошові потоки включаються до оцінки контракту, та вимагає застосування суджень і аналізу суттєвих прав та обов'язків Компанії за контрактом. Крім того, для визначення розподілу витрат між групами контрактів необхідне суттєве судження. Загалом Компанія розподіляє аквізичні витрати на основі загальних премій, витрати на врегулювання страхових вимог на основі кількості страхових вимог і витрати на обслуговування й адміністрування на основі кількості діючих контрактів.

Можливості подовження та припинення договорів оренди. Можливості подовження та припинення договорів передбачені у низці договорів оренди будівель та автомобілів Компанії. Вони використовуються для забезпечення максимальної операційної гнучкості при управлінні активами, які Компанія використовує у своїй діяльності. Компанія має переважне право на подовження договорів оренди.

При визначенні строку оренди керівництво враховує усі факти та обставини, які створюють економічні стимули для використання можливості подовження договору чи відмови від можливості його припинення. Опціони на подовження (або періоди часу після строку, визначеного умовами опціонів на припинення оренди) включаються до строку оренди тільки у тому випадку, якщо існує достатня впевненість у тому, що договір буде подовжено (або не буде припинено).

Для оренди будівель та автомобілів, як правило, найбільш значущими є такі фактори:

- У Компанії, як правило, є достатня впевненість у тому, що вона подовжить (або не припинить) оренду, якщо для припинення (чи відмови від подовження) договору оренди встановлені значні штрафи.
- У Компанії, як правило, є достатня впевненість у тому, що вона подовжить (або не припинить) оренду, якщо будь-які капіталізовані витрати на покращення орендованого активу, як очікується, матимуть істотну ліквідаційну вартість.
- В інших випадках Компанія розглядає інші фактори, у тому числі тривалість оренди у минулих періодах, а також витрати і порушення у звичайному порядку діяльності, які потребуватимуться для заміни орендованого активу.

Термін оренди переоцінюється, якщо опціон фактично реалізований (або не реалізований) або Компанія зобов'язана його здійснити (або не використовувати). Оцінка обґрунтованої достовірності переглядається лише у випадку, якщо відбувається суттєва подія або суттєва зміна обставин, що впливає на цю оцінку, і яка знаходиться під контролем Компанії.

Інформацію про орендні зобов'язання розкрито у Примітці 17.

Виплати на основі акцій. Компанія визнає витрати на винагороди працівникам за операціями, виплати за якими здійснюються на основі акцій, і застосовує суттєві професійні судження у процесі розрахунку цих витрат. Витрати переважно основані на справедливій вартості винагород, наданих працівникам. Справедлива вартість оцінюється з використанням оптимальних оціночних моделей і моделей оцінки опціонів, де доречно, виходячи з оцінки:

- (а) характеру наданих винагород, та
- (б) власних прав і зобов'язань Компанії.

Якщо Компанія є стороною, що отримує послуги, вона оцінює отримані послуги як операцію, виплата за якою здійснюється на основі акцій із розрахунком дольовими інструментами, коли:

- (а) надані винагороди є її власними дольовими інструментами, чи
- (б) Компанія не має зобов'язання здійснити розрахунки за операцією, виплата за якою здійснюється на основі акцій.

У всіх інших обставинах Компанія оцінює отримані послуги як операцію, виплата за якою здійснюється на основі акцій із розрахунком грошовими коштами.

Числові значення, присвоєні ключовим припущенням, використаним в оціночних моделях стосовно значних схем заохочення, виплати за якими здійснюються на основі акцій, розкриті у Примітці 18.

Визначення одиниці, яка генерує грошові кошти, та тест на зменшення корисності

Компанія повинна проводити тести на зменшення корисності для тих одиниць, які генерують грошові кошти (ОГГК), де виявлено ознаки зменшення корисності. Початок війни в Україні (див. Примітку 2) розглядається Компанією як тригерна подія, яка вимагає проведення тесту на зменшення корисності відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Тест на зменшення корисності було проведено станом на 31 грудня 2022 року. Станом на 31 грудня 2023 року ознак зменшення корисності виявлено не було.

Одним із визначальних факторів при ідентифікації одиниці, що генерує грошові кошти, є здатність вимірювати незалежні грошові потоки цієї одиниці. Компанія розглядає свій бізнес як єдину одиницю, що генерує грошові кошти.

Керівництво врахувало зменшення корисності визначеної одиниці, яка генерує грошові кошти.

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року Компанія не має активів, розташованих на тимчасово окупованих територіях або в районах інтенсивних бойових дій.

Станом на 31 грудня 2022 року керівництво провело тест на зменшення корисності для ідентифікованої одиниці, яка генерує грошові кошти, і сума відшкодування була оцінена як вища за балансову вартість; таким чином, економічне зменшення корисності одиниці, що генерує грошові кошти, визнано не було. Суму відшкодування ОГГК було визначено на основі оцінки вартості використання.

У тесті на зменшення корисності керівництво використовувало традиційний підхід з одним найбільш імовірним сценарієм, за яким невизначеності та ризики включені у ставку дисконту.

При оцінці вартості використання очікувані майбутні грошові потоки дисконтуються до їх теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, яка відображає поточну ринкову оцінку вартості грошей у часі та виключає ризики, характерні для активу. Ставка дисконту до оподаткування, використана у тесті на зменшення корисності станом на 31 грудня 2022 року, становила 33,5%. Керівництво відобразило ідентифіковані ризики та невизначеності, пов'язані з поточним економічним середовищем, у ставці дисконту. Це сфера суттєвого судження.

У тесті на зменшення корисності Компанія брала за основу останні бюджети і довгострокові прогностичні розрахунки. Ці бюджети та прогностичні розрахунки для цілей тестування на зменшення корисності охоплюють період у п'ять років. Грошові потоки після п'ятирічного періоду екстраполюються з використанням оціночного темпу зростання 5%.

Темп зростання не перевищує середні довгострокові темпи зростання для страхового сектору економіки, в якому працює одиниця, яка генерує грошові кошти.

Компанія оцінила ключові припущення, використані для визначення суми відшкодування для одиниці, що генерує грошові кошти. Під час такої оцінки розглядався один сценарій. Основні вхідні дані такого сценарію визначалися темпом зростання валових страхових премій та комбінованим коефіцієнтом, які є найважливішими для визначення очікуваних грошових потоків у страховій галузі. Значення, присвоєні ключовим припущенням, являють собою оцінку керівництвом майбутніх тенденцій у бізнесі. В результаті тестування на зменшення корисності на звітну дату збитків від зменшення корисності виявлено не було.

Керівництво також розрахувало чутливість ключових оцінок, використаних для тесту на зменшення корисності, як ставки дисконту до оподаткування та темпу зростання отриманих страхових платежів, що є головними припущеннями у прогнозах грошових потоків. Можливі обґрунтовані зміни в ключових припущеннях не призвели б до того, що сума відшкодування одиниці, що генерує грошові кошти, буде меншою за її балансову вартість станом на 31 грудня 2022 року.

5. Запровадження нових або переглянутих стандартів та інтерпретацій

МСФЗ 17 “Страхові контракти” (МСФЗ 17) і МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» (МСФЗ 9)

Компанія почала застосовувати МСФЗ 17 (комплексний стандарт із визнання, оцінки, подання і розкриття інформації про страхові контракти) з 1 січня 2023 року. Стандарт вимагає від суб'єктів господарювання оцінювати страхові контракти на основі поточних оцінок грошових потоків виконання, які включають в себе усі майбутні грошові потоки, пов'язані зі страховими контрактами, з використанням однієї з трьох моделей оцінки, з яких Компанія переважно використовує одну, як зазначено вище. Компанія переважно здійснює андеррайтинг комерційної нерухомості та ризиків нещасних випадків.

МСФЗ 9, опублікований РМСБО у липні 2014 року, повністю замінює МСБО 39 і передбачає новий підхід до класифікації фінансових інструментів залежно від характеристик грошових потоків за ними і бізнес-моделі, згідно з якою здійснюється управління ними. Крім того, стандарт вводить нову прогнозну модель знецінення боргових інструментів і передбачає нові правила обліку хеджування.

Компанія вирішила використати опцію, яка дозволяє відкласти повне застосування МСФЗ 9 до річних звітних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати, коли набув чинності МСФЗ 17.

Після переходу до обліку згідно з МСФЗ 17 і МСФЗ 9 Компанія прийняла рішення трансформувати порівняльну інформацію про фінансові активи у відповідності до вимог МСФЗ 9. Це включає застосування підходу накладання при класифікації всіх фінансових активів, визнання яких припинене у порівняльному періоді. У зв'язку із застосуванням при класифікації фінансових активів підходу накладання Компанія також застосовує вимоги МСФЗ 9 щодо знецінення усіх фінансових активів, які входять до сфери його застосування.

Вплив застосування перехідних положень

Згідно з перехідними положеннями МСФЗ 17, кумулятивний ефект першого застосування МСФЗ 17 складається зі збільшення власного капіталу акціонерів на 24 629 тисяч гривень, яке було визнане як коригування нерозподіленого прибутку у звіті про фінансовий стан на початок періоду станом на 1 січня 2022 року. Крім того, відповідно до вимог стандарту була скоригована порівняльна інформація, у результаті чого було визнано збільшення прибутку за 2022 фінансовий рік на 14 427 тисяч гривень, а також кумулятивне збільшення власного капіталу акціонерів станом на 31 грудня 2022 року на 39 056 тисяч гривень. Ці коригування представлені у звітах про зміни в капіталі за 2023 та 2022 фінансові роки, відповідно.

Усі випущені страхові контракти та утримувані контракти перестраховування Компанії оцінюються із застосуванням підходу на основі розподілу премії.

Принципи оцінки із застосуванням підходу на основі розподілу премії, що відрізняються від принципів оцінки за МСФЗ 4, включають переважно наступне:

- дисконтування та включення спеціального коригування на нефінансовий ризик щодо резерву на покриття збитків і витрат на врегулювання збитків (які раніше включалися до резерву збитків у звіті про фінансовий стан), що включаються до складу активу за страховими вимогами та зобов'язання за страховими вимогами;
- оцінка незароблених премій (які раніше включалися до резерву незароблених премій у звіті про фінансовий стан) і відстрочених аквізиційних витрат, які тепер оцінюються як фактичні грошові потоки від отриманих премій за вирахуванням сплачених аквізиційних грошових потоків і включаються до складу активу на залишок покриття та зобов'язання на залишок покриття за чистою сумою;
- включення чистих фінансових доходів або витрат за випущеними страховими контрактами та утримуваними контрактами перестраховування до звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід, що являє собою приріст ефекту дисконтування та змін процентних ставок та інших фінансових припущень;
- включення певної частини адміністративних та інших операційних витрат до складу аквізиційних витрат відповідно до МСФЗ 17 та їх віднесення на майбутні періоди.

Кумулятивне збільшення власного капіталу акціонерів було визначене таким чином:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2022 р.	1 січня 2022 р.
Загальний капітал, за попередньою звітністю	574 216	399 150
<i>Коригування МСФЗ 17:</i>		
Дисконтування резерву на покриття збитків і витрат на врегулювання збитків	5 816	635
Включення спеціального коригування на нефінансовий ризик для резерву на покриття збитків і витрат на врегулювання збитків	(4 116)	(4 458)
Перенесення аквізиційних витрат, пов'язаних із накладними витратами, на майбутні періоди	40 412	35 529
<i>Коригування МСФЗ 9:</i>		
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки	(3 056)	(7 077)
Всього змін	39 056	24 629
Перерахований загальний капітал	613 272	423 779

Для визначення, визнання й оцінки випущених страхових контрактів та утримуваних контрактів перестраховування був переважно застосований повний ретроспективний підхід при переході на облік відповідно до МСФЗ 17.

Повний ретроспективний підхід – згідно з повним ретроспективним підходом станом на 1 січня 2022 року Компанія визначила, визнала та оцінила кожну групу випущених страхових контрактів та утримуваних контрактів перестраховування і будь-які активи, пов'язані з аквізиційними витратами, і припинила визнання сум, відображених у попередній звітності, які не існували б, якби МСФЗ 17 застосовувався завжди. Такі суми включали відстрочені аквізиційні витрати за страховими контрактами, а також окремі статті дебіторської і кредиторської заборгованості за страховими контрактами, включаючи резерви збитків і незароблені премії, які включаються в оцінку випущених страхових контрактів та утримуваних контрактів перестраховування згідно з МСФЗ 17.

Звіт про рух грошових коштів – застосування МСФЗ 17 не вплинуло на загальну суму грошових потоків Компанії від операційної, інвестиційної або фінансової діяльності.

Перехід від обліку за МСБО 39 до обліку за МСФЗ 9

У поданій нижче таблиці показано вплив у частині класифікації та оцінки відповідно до МСБО 39 станом на 31 грудня 2022 року та відповідно до МСФЗ 9 станом на 1 січня 2023 року.

У тисячах гривень

Фінансові активи	Класифікація згідно з МСБО 39 до 31 грудня 2022 р.	Класифікація згідно з МСФЗ 9 на 1 січня 2023 р.	Балансова вартість згідно з МСБО 39 на 31 грудня 2022 р.	Переоцінка	Балансова вартість згідно з МСФЗ 9 на 1 січня 2023 р.
Грошові кошти та їх еквіваленти	Кредити та дебіторська заборгованість	Фінансові активи за амортизованою вартістю	235 914	(61)	235 853
Депозити в банках	Кредити та дебіторська заборгованість	Фінансові активи за амортизованою вартістю	564 689	(2 995)	561 694
Інвестиції у боргові цінні папери – державні облігації України	Фінансові активи за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	Фінансові активи за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	127 263	-	127 263
Інвестиції у боргові цінні папери – корпоративні облігації	Кредити та дебіторська заборгованість	Фінансові активи за амортизованою вартістю	15 609	-	15 609
Інша дебіторська заборгованість	Інвестиції, наявні для продажу	Фінансові активи за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	48 805	-	48 805
Інші фінансові активи	Кредити та дебіторська заборгованість	Фінансові активи за амортизованою вартістю	7 674	-	7 674
Всього фінансових активів			999 954	(3 056)	996 898

Застосування моделі очікуваних кредитних збитків для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю, призвело до визнання збитку від зменшення корисності у сумі 3 056 тисяч гривень відповідно до МСФЗ 9 станом на 1 січня 2023 року.

Зміни МСБО 1 і Практичного керівництва 2 з МСФЗ: розкриття інформації про облікову політику (опубліковані 12 лютого 2021 року та застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати). Зміни МСБО 1 вимагають від суб'єктів господарювання розкривати суттєву інформацію про облікову політику, а не основні положення облікової політики. Зміни містять визначення суттєвої інформації про облікову політику. У зміненому стандарті також уточнюється, що інформація про облікову політику вважається суттєвою, якщо без неї користувачі фінансової звітності не змогли би зрозуміти іншу суттєву інформацію, наведену у фінансовій звітності. У зміненому стандарті наведено ілюстративні приклади інформації про облікову політику, яка, ймовірно, вважатиметься суттєвою для фінансової звітності організації. Крім того, змінений МСБО 1 уточнює, що несуттєву інформацію про облікову політику розкривати не потрібно. Проте якщо вона розкривається, вона не повинна ускладнювати розуміння суттєвої інформації про облікову політику. На підтримку цих змін також були внесені зміни до Практичного керівництва 2 з МСФЗ «Формування суджень про суттєвість», де містяться рекомендації щодо застосування концепції суттєвості до розкриття інформації про облікову політику. Цю фінансову звітність було підготовлено з належним урахуванням цих вимог.

Наступні змінені стандарти набули чинності з 1 січня 2022 року, проте не мали впливу на Компанію:

- **Зміни МСБО 8: визначення облікових оцінок (опубліковані 12 лютого 2021 року та застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).**
- **Відстрочені податки, пов'язані з активами та зобов'язаннями, що виникають за однією операцією, – зміни МСБО 12 (опубліковані 7 травня 2021 року і застосовуються до річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).**
- **Зміни МСБО 12 «Податки на прибуток: міжнародна податкова реформа – типові правила другого компонента» (опубліковані 23 травня 2023 року).**

6. Нові положення бухгалтерського обліку

Були опубліковані окремі нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування у річних періодах, починаючи з 1 січня 2024 року чи після цієї дати, або у пізніших періодах. Компанія не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

МСБО 1 «Подання фінансової звітності» – класифікація зобов'язань як поточних або непоточних – зміни вступають у силу для річних звітних періодів, які починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати.

МСФЗ 16 «Оренда» – зміни для роз'яснення оцінки операцій орендаря з продажу та зворотної оренди – вступають у силу для річних періодів, які починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати.

МСБО 1 «Подання фінансової звітності» – зміни щодо класифікації боргу з ковенантами – зміни вступають у силу для річних звітних періодів, які починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати.

МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів» та МСФЗ 7 «Фінансові інструменти» – кількісна та якісна інформація про фінансові домовленості з постачальниками – зміни вступають у силу для річних звітних періодів, які починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати.

МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність», МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані компанії та спільні підприємства» – продаж або внесок активів в асоційовану компанію чи спільне підприємство інвестором – дату набуття чинності буде визначено РМСБО.

МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» – облік в умовах неможливості конвертації валют – зміни вступають у силу для річних звітних періодів, які починаються 1 січня 2025 року або після цієї дати.

МСФЗ 18 «Подання та розкриття інформації у фінансовій звітності» був випущений РМСБО 9 квітня 2024 року і вступає у силу для періодів, які починаються 1 січня 2027 року або після цієї дати.

Керівництво наразі оцінює вплив запровадження цих інтерпретацій і змін стандартів. На думку керівництва, ці зміни не матимуть суттєвого впливу на Компанію.

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Кошти на поточних рахунках та рахунках до запитання	161 202	164 642
Строкові депозити з початковим строком розміщення до трьох місяців	11 361	71 272
Резерв під очікувані кредитні збитки	(17)	(61)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	172 546	235 853

Нижче у таблиці подано інформацію щодо грошових коштів та їх еквівалентів за кредитною якістю на основі рівнів кредитного ризику станом на 31 грудня 2023 року. Опис системи класифікації кредитного ризику Компанії наведено у Примітці 26.

<i>У тисячах гривень</i>	Кошти на банківських рахунках до запитання	Строкові депозити	Всього
- uaAAA-uaA	161 185	11 361	172 546
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	161 185	11 361	172 546

Нижче у таблиці подано інформацію щодо грошових коштів та їх еквівалентів за кредитною якістю на основі рівнів кредитного ризику станом на 31 грудня 2022 року. Опис системи класифікації кредитного ризику Компанії наведено у Примітці 27.

<i>У тисячах гривень</i>	Кошти на банківських рахунках до запитання	Строкові депозити	Всього
- uaAAA-uaA	164 568	71 272	235 840
- uaB	13	-	13
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	164 581	71 272	235 853

Аналіз грошових коштів та їх еквівалентів за валютами представлений у Примітці 27.

Станом на 31 грудня 2023 року грошові кошти та їх еквіваленти включали короткострокові депозити в українських банках у гривнях із наступними процентними ставками, що варіюються залежно від розміщення та строків погашення:

<i>У тисячах гривень</i>	Валюта	% ставка	31 грудня 2023 р.
Короткострокові депозити	Гривні	13,5%-14%	11 361
Всього строкових депозитів з початковим строком розміщення до трьох місяців			11 361

Станом на 31 грудня 2022 року грошові кошти та їх еквіваленти включали короткострокові депозити в українських банках у гривнях із наступними процентними ставками, що варіюються залежно від розміщення та строків погашення:

<i>У тисячах гривень</i>	Валюта	% ставка	31 грудня 2022 р.
Короткострокові депозити	Гривні	15%-19%	69 918
Короткострокові депозити	Долари США	1,5%	1 354
Всього строкових депозитів з початковим строком розміщення до трьох місяців			71 272

Станом на 31 грудня 2023 року Компанія мала залишки у 7 банках-контрагентах (на 31 грудня 2022 року – 6 банках-контрагентах) із сукупною сумою коштів на поточних рахунках та рахунках до запитання в банках понад 1 000 тисяч гривень в кожному банку. Загальна сума цих коштів до вирахування резерв під очікувані кредитні збитки становила 160 466 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 163 032 тисячі гривень), або 99% від загальної суми коштів на поточних рахунках та рахунках до запитання (на 31 грудня 2022 року – 99%).

Станом на 31 грудня 2023 року Компанія мала залишки короткострокових депозитів у 3 банках-контрагентах із сукупною сумою короткострокових депозитів 11 361 тисяча гривень (на 31 грудня 2022 року – залишки короткострокових депозитів у 4 банках-контрагентах із сукупною сумою короткострокових депозитів 71 272 тисячі гривень).

Грошові кошти та їх еквіваленти не мають забезпечення.

8. Депозити в банках

Нижче у таблиці подано інформацію щодо депозитів в банках за кредитною якістю на основі рівнів кредитного ризику станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року. Опис системи класифікації кредитного ризику Компанії наведено у Примітці 26.

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
- uaAAA-uaA	647 143	564 689
Резерв під очікувані кредитні збитки	(10 558)	(2 995)
Всього депозитів в банках	636 585	561 694

Аналіз депозитів в банках за валютами представлений у Примітці 26.

Станом на 31 грудня 2023 року процентну ставку за депозитами у гривні встановлено у діапазоні від 9% до 18% річних (станом на 31 грудня 2022 року: у діапазоні від 6% до 19% річних) залежно від дати розміщення та строків погашення.

Станом на 31 грудня 2023 року процентну ставку за депозитами у доларах США встановлено у діапазоні від 0.01% до 4% річних (на 31 грудня 2022 року: у діапазоні від 0.01% до 3,2% річних) залежно від дати розміщення та строків погашення.

Станом на 31 грудня 2023 року процентну ставку за депозитами у євро встановлено у розмірі 1,25% річних (станом на 31 грудня 2022 року – 0,5% річних).

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року депозити в банках є короткостроковими.

Всі депозити в банках є не простроченими. Резерв під очікувані кредитні збитки станом на 31 грудня 2023 року склав 10 558 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року - 2 995 тисяч гривень).

Депозити в банках не мають забезпечення.

Станом на 31 грудня 2023 року Компанія мала залишки у 16 банках-контрагентах (на 31 грудня 2022 року – 13 банках-контрагентах) із сукупною сумою депозитів в банках понад 10 000 тисяч гривень в кожному банку. Загальна сума цих депозитів до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки становила 613 179 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 545,060 тисяч гривень), або 97% від загальної суми депозитів в банках (на 31 грудня 2022 року – 97%).

9. Інвестиції у боргові цінні папери

У тисячах гривень	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Державні облігації України	348 083	127 263
Корпоративні облігації	10 855	15 609
Всього інвестицій у боргові цінні папери	358 938	142 872

Державні облігації України класифіковані як такі, що обліковуються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибуток чи збиток та не мають забезпечення.

Державні облігації України котируються на Першій фондовій торговельній системі України (ПФТС), Українській біржі, Фондовій біржі «Перспектива».

Корпоративні облігації класифіковані як такі що обліковуються за амортизованою вартістю, не мають забезпечення та не торгуються на ринку.

Інвестиції у державні облігації України не є простроченими, і протягом 2023 року Компанія отримувала платежі за нарахованими процентами та основною сумою за облігаціями внутрішньої державної позики згідно з графіком.

Станом на 31 грудня 2023 року строк погашення державних облігацій України, деномінованих у гривні, – 2027 рік, дохідність до погашення – 19,27% (31 грудня 2022 року: строк погашення державних облігацій України, деномінованих у гривні, – 2023 рік, дохідність до погашення – 14,92%-17,97%)

Станом на 31 грудня 2023 року строк погашення державних облігацій України, деномінованих у доларах США, – 2024 рік, дохідність до погашення – 3,06 % - 4,52% (31 грудня 2022 року: строк погашення державних облігацій України, деномінованих у доларах США, – 2023 рік, дохідність до погашення – 2,80% - 4,54%)

Станом на 31 грудня 2023 року строк погашення державних облігацій України, деномінованих у євро, – 2024 рік, дохідність до погашення – 2,15 % .

Станом на 31 грудня 2023 року строк погашення корпоративних облігацій, деномінованих у гривні, – 2024 рік, дохідність до погашення – 24% (31 грудня 2022 року- строк погашення корпоративних облігацій, деномінованих у гривні, – 2023 рік, дохідність до погашення – 16%).

Станом на 31 грудня 2023 року кредитний рейтинг довгострокових боргових зобов'язань України в національній валюті за оцінкою рейтингового агентства S&P становить ССС+. Станом на 31 грудня 2023 року кредитний рейтинг довгострокових боргових зобов'язань України в іноземній валюті за оцінкою рейтингового агентства S&P становить С.

Станом на 31 грудня 2022 року кредитний рейтинг короткострокових боргових зобов'язань України в національній валюті за оцінкою рейтингового агентства S&P становить С Станом на 31 грудня 2023 року кредитний рейтинг короткострокових боргових зобов'язань України в іноземній валюті за оцінкою рейтингового агентства S&P становить С.

Всі інвестиції у боргові цінні папери є не простроченими. Резерв під очікувані кредитні збитки за інвестиціями у корпоративні облігації станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року не формувався у зв'язку з несуттєвістю.

Утримувані Компанією корпоративні облігації не мають рейтингу. Рівні кредитного ризику корпоративних облігацій приблизно дорівнюють рейтингу України, який за оцінкою рейтингового агентства S&P станом на 31 грудня 2023 року становить С (на 31 грудня 2022 року - рейтинг С за оцінкою рейтингового агентства S&P).

10. Інша дебіторська заборгованість

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Гарантійні внески до Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ)	65 216	48 805
Всього іншої дебіторської заборгованості	65 216	48 805

Інша дебіторська заборгованість станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року незабезпечена.

Рівні кредитного ризику гарантійних внесків до МТСБУ приблизно дорівнюють рейтингу України, який за оцінкою рейтингового агентства S&P станом на 31 грудня 2023 року становить С (на 31 грудня 2022 року - рейтинг С за оцінкою рейтингового агентства S&P).

11. Інвестиційна нерухомість

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року інвестиційна нерухомість включала низку офісних приміщень у декількох регіонах України, які утримувались з метою отримання доходу від оренди.

Інвестиційна нерухомість оцінюється щорічно 31 грудня за справедливою вартістю незалежним, професійним кваліфікованим оцінювачем, який має актуальний досвід оцінки подібних об'єктів нерухомості в Україні. Додаткова інформація щодо оцінки справедливої вартості подана у Примітці 29.

У 2023 році Компанія не продавала та не придбавала об'єктів інвестиційної нерухомості. У 2022 році Компанія продала один об'єкт інвестиційної нерухомості. Чистий прибуток від операції продажу склав 29 тисяч гривень.

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік	2022 рік
Інвестиційна нерухомість за справедливою вартістю на 1 січня	9 277	10 368
Чистий прибуток/(збиток) від змін справедливої вартості	12	(453)
Вибуття	-	(638)
Інвестиційна нерухомість за справедливою вартістю на 31 грудня	9 289	9 277

ПРАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

12. Обладнання та інші основні засоби

У тисячах гривень	Земельні ділянки	Будинки	Транспортні засоби	Комп'ютерна техніка	Меблі, прилади та інвентар	Інші основні засоби	Активи у формі		Всього
							прав користування –	Нерухомість	
Первісна вартість									
1 січня 2022 р.	165	59 016	14 143	16 976	1 048	7 346	17 739	17 739	116 433
Надходження	-	-	786	2 629	667	855	8 557	8 557	13 494
Вибуття	(70)	(70)	(444)	(158)	-	(26)	(5 414)	(5 414)	(6 112)
31 грудня 2022 р.	165	58 946	14 485	19 447	1 715	8 175	20 882	20 882	123 815
Надходження	-	-	590	5 894	260	1 339	12 446	12 446	20 529
Вибуття	-	-	(60)	(95)	(403)	(3 278)	(5 466)	(5 466)	(9 302)
31 грудня 2023 р.	165	58 946	15 015	25 246	1 572	6 236	27 862	27 862	135 042
Накопичений знос									
1 січня 2022 р.	-	24 109	8 207	11 061	748	7 251	7 054	7 054	58 430
Амортизаційні відрахування	-	1 523	2 777	2 652	115	904	6 002	6 002	13 973
Вибуття	(17)	(17)	(326)	(158)	-	(26)	(2 473)	(2 473)	(3 000)
31 грудня 2022 р.	-	25 615	10 658	13 555	863	8 129	10 583	10 583	69 403
Амортизаційні відрахування	-	1 523	2 383	3 270	264	1 282	5 382	5 382	14 104
Вибуття	-	-	(60)	(76)	(403)	(3 278)	(3 399)	(3 399)	(7 216)
31 грудня 2023 р.	-	27 138	12 981	16 749	724	6 133	12 566	12 566	76 291
Балансова вартість									
31 грудня 2022 р.	165	33 331	3 827	5 892	852	46	10 299	10 299	54 412
31 грудня 2023 р.	165	31 808	2 034	8 497	848	103	15 296	15 296	58 751

Надходження активів у формі прав користування включають вплив підписання нових контрактів оренди і переоцінки зобов'язань з оренди, пов'язаної з модифікацією оренди та зміною інших умов. Додаткову інформацію розкрито у Примітці 17.

13. Нематеріальні активи

<i>У тисячах гривень</i>	<i>Програмне забезпечення та ліцензії</i>
Первісна вартість	
1 січня 2022 р.	41 387
Надходження	21 975
Вибуття	-
31 грудня 2022 р.	63 362
Надходження	17 493
Вибуття	(3 140)
31 грудня 2023 р.	77 715
Накопичена амортизація	
1 січня 2022 р.	17 655
Амортизаційні відрахування	7 100
Вибуття	-
31 грудня 2022 р.	24 755
Амортизаційні відрахування	13 541
Вибуття	(3 140)
31 грудня 2023 р.	35 156
Балансова вартість	
31 грудня 2022 р.	38 607
31 грудня 2023 р.	42 559

14. Інші активи

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
<i>Інші нефінансові активи</i>		
Інші передоплати	8 323	5 430
Витрати майбутніх періодів	929	334
Матеріали	393	417
Передоплата з інших податків, крім податку на прибуток	161	35
Інші нефінансові активи	334	422
Всього інші нефінансові активи	10 140	6 638
Всього інші фінансові активи	6 936	7 674
Всього інші активи	17 076	14 312

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року всі інші активи були включені до складу оборотних активів.

15. Поточне зобов'язання з податку на прибуток та податку на страхові премії

Поточне зобов'язання з податку на прибуток станом на 31 грудня 2023 року складає 10 428 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2022 року – 6 189 тисяч гривень) та включене до поточних зобов'язань Компанії.

Поточне зобов'язання з податку на страхові премії станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року склало 12 795 тисяч гривень та 11 316 тисяч гривень відповідно, та включене до зобов'язань за страховими контрактами.

16. Інша кредиторська заборгованість

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
<i>Фінансова кредиторська заборгованість за страховою діяльністю:</i>		
Кредиторська заборгованість за іншими розрахунками	4 985	9 185
Страхові відшкодування до виплати	279	100
Всього фінансової кредиторської заборгованості за страховою діяльністю	5 264	9 285
<i>Нефінансова кредиторська заборгованість за страховою діяльністю:</i>		
Аванси, отримані від страхувальників	1 358	4 061
Всього нефінансової кредиторської заборгованості за страховою діяльністю	1 358	4 061
Всього іншої кредиторської заборгованості	6 622	13 346

У зв'язку з переходом на облік у відповідності до МСФЗ 17 аванси, отримані від страхувальників за страховими контрактами, період покриття за якими ще не розпочався і строк першого платежі від держателів страхових полісів ще не настав, включені до рядку «Інша кредиторська заборгованість» у звіті про фінансовий стан.

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року вся кредиторська заборгованість віднесена до категорії поточних зобов'язань.

Інформацію щодо валютного ризику та ризику ліквідності подано в Примітці 27.

17. Орендні зобов'язання

Компанія станом на звітну дату визнала орендні зобов'язання наступним чином:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Короткострокові орендні зобов'язання	4 727	3 501
Довгострокові орендні зобов'язання	11 146	7 266
Всього орендних зобов'язань	15 873	10 767

Загальна сума грошових платежів за орендою у 2023 році склала 6 019 тисяч гривень з врахуванням процентних витрат за орендними зобов'язаннями (у 2022 році – 4 862 тисячі гривень).

Процентні витрати за орендними зобов'язаннями, включені до фінансових витрат у 2023 році, склали 2 156 тисяч гривень (в 2022 році – 1 374 тисячі гривень).

Контракти оренди не передбачають жодних ковенантів, окрім забезпечення виконання зобов'язань за орендованими активами, які належать орендодавцю.

Витрати, які стосуються короткострокової оренди, які не відображені у складі витрат з оренди, включені до прямих витрат на страхування.

У таблиці нижче представлено аналіз зобов'язань за фінансовою діяльністю та змін у сумі зобов'язань за фінансовою діяльністю Компанії за кожен представлений у звітності період. Сплата основної суми орендного зобов'язання представлена у звіті про рух грошових коштів у складі грошових потоків від фінансової діяльності, сплата відсотків – у складі грошових потоків від операційної діяльності.

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

Рух орендних зобов'язань протягом 2023 та 2022 року:

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік	2022 рік
Зобов'язання за фінансовою діяльністю на 1 січня	10 767	11 038
Грошові потоки	(6 019)	(4 862)
Нараховані проценти	2 156	1 374
Укладання нових контрактів оренди	6 724	3 642
Розірвання контрактів оренди	(3 216)	(3 725)
Переоцінка орендних зобов'язань, пов'язана з модифікацією оренди та зміною інших умов	5 461	3 300
Зобов'язання за фінансовою діяльністю на 31 грудня	15 873	10 767

У таблиці далі показані орендні зобов'язання за строком погашення, що залишився. Суми у таблиці – це недисконтовані грошові потоки за угодами (до вираховання майбутніх фінансових витрат). Ці недисконтовані грошові потоки відрізняються від сум, відображених у звіті про фінансовий стан, оскільки суми у звіті про фінансовий стан базуються на дисконтованих грошових потоках.

Якщо сума, що підлягає виплаті, не є фіксованою, сума в таблиці визначається виходячи з умов, існуючих станом на кінець звітної періоду. Валютні виплати перераховуються із використанням обмінного курсу спот станом на кінець звітної періоду.

Далі подано порівняльний аналіз орендних зобов'язань станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року за строками погашення на основі недисконтованих грошових потоків:

<i>У тисячах гривень</i>	Всього майбутніх платежів, включаючи майбутні виплати основної суми та процентів	
	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
До запитання та до 1 місяця	628	433
Від 1 до 3 місяців	1 256	853
Від 3 до 12 місяців	5 531	3 777
Від 12 місяців до 5 років	13 606	8 452
Всього майбутніх платежів	21 021	13 515

Аналіз зобов'язання з оренди за валютами поданий у Примітці 27.

18. Нарахування, забезпечення та інші зобов'язання

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
<i>Інші фінансові зобов'язання</i>		
Нарахування за іншими витратами і платежами	7 519	12 619
Нарахована заробітна плата	1 431	537
Інші поточні зобов'язання	594	473
Всього фінансових зобов'язань	9 544	13 629
<i>Інші нефінансові зобов'язання</i>		
Зобов'язання з виплат керівництву на основі акцій	32 530	10 785
Зобов'язання з інших виплат працівникам	21 031	9 978
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	19 756	17 685
Зобов'язання за податками, крім податку на прибуток та податку на страхові премії	274	27
Всього інших нефінансових зобов'язань	73 591	38 475
Всього нарахувань, забезпечень та інших зобов'язань	83 135	52 104

Забезпечення інших виплат персоналу станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року представляють собою переважно забезпечення на виплату премій персоналу.

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

Керівництво очікує, що вся сума забезпечень, окрім забезпечень під виплати керівництву на основі акцій, сформованих станом на 31 грудня 2023 року, буде використана до кінця 2024 року. Забезпечення під виплати керівництву на основі акцій очікується до використання у 2026-2028 роках.

Інформацію щодо залишків за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 32.

Інформацію щодо валютного ризику та ризику ліквідності подано в Примітці 27.

Станом на 31 грудня 2023 та 31 грудня 2022 року всі нарахування, забезпечення та інші зобов'язання Компанії є поточними зобов'язаннями, окрім забезпечень під виплати керівництву на основі акцій, які є непоточними.

У сумі нарахувань та забезпечень протягом 2023-2022 років відбулись наступні зміни:

<i>У тисячах гривень</i>	Забезпечення на виплату відпусток працівникам	Зобов'язання з інших виплат працівникам	Зобов'язання з виплат керівництву на основі акцій	Всього
Балансова вартість на 1 січня 2022 року	12 583	6 735	2 679	21 997
Відрахування до забезпечення, віднесені на прибуток або збиток	8 211	9 978	8 106	26 295
Використання/сторнування забезпечення	(3 109)	(6 735)	-	(9 844)
Балансова вартість на 31 грудня 2022 року	17 685	9 978	10 785	38 448
Відрахування до забезпечення, віднесені на прибуток або збиток	9 543	21 031	21 745	52 319
Використання/сторнування забезпечення	(7 472)	(9 978)	-	(17 450)
Балансова вартість на 31 грудня 2022 року	19 756	21 031	32 530	73 317

Виплати на основі акцій. У лютому 2021 року Наглядова рада Компанії ухвалила рішення про надання винагород вищому управлінському персоналу за планом компенсаційних виплат на основі акцій. План компенсаційних виплат на основі акцій призначений для надання винагород управлінському персоналу за довгостроковою програмою заохочень, щоб приносити прибуток акціонерам у довгостроковій перспективі. Усі винагороди надаються за умови завершення працівниками періоду надання відповідних послуг (набуття права на винагороди), який складає п'ять років. Винагороди, набуття права на які не відбулося, підлягають анулюванню в момент припинення трудових відносин.

Виплати на основі акцій надаються за ціною виконання, яка дорівнює нулю. План надає управлінському персоналу право на грошові виплати після п'яти років роботи в Компанії. Сума до виплати визначатиметься на основі ціни акцій Fairfax Financial Holdings Limited (Канада) станом на кінець періоду набуття права (25 лютого 2026 року), тобто 1 «фантомна акція» дорівнюватиме 1 акції Financial Holdings Limited. Fairfax Financial Holdings Limited є кінцевою контрольною стороною Компанії.

Право на участь у плані надається на розсуд Наглядової ради, і жодна посадова особа не має договірних прав брати участь у плані чи отримувати будь-які гарантовані виплати.

У лютому 2023 року і лютому 2022 року Наглядова рада Компанії ухвалила рішення про надання винагород вищому управлінському персоналу за додатковими планами компенсаційних виплат на основі акцій. Сума до виплати за додатковими планами визначатиметься на основі ціни акцій Fairfax Financial Holdings Limited (Канада) станом на кінець періоду набуття права (18 лютого 2028 року та 18 лютого 2027 року, відповідно).

Протягом 2023 і 2022 років Компанія мала наступні схеми виплат на основі акцій:

Схема	План компенсаційних виплат на основі акцій (2021-2026)	План компенсаційних виплат на основі акцій (2022-2027)	План компенсаційних виплат на основі акцій (2023-2028)
Характер схеми	«Фантомні» акції	«Фантомні» акції	«Фантомні» акції
Період набуття права	Набуття права на всі винагороди настає за період п'яти років	Набуття права на всі винагороди настає за період п'яти років	Набуття права на всі винагороди настає за період п'яти років
Класифікація за МСФЗ 2	Розрахунок грошовими коштами	Розрахунок грошовими коштами	Розрахунок грошовими коштами

Станом на звітну дату усі виплати на основі акцій оцінюються на основі ринкової ціни акцій Fairfax Financial Holdings Limited (Канада), скоригованої на частку періоду набуття права, що вплив до звітної дати, і перерахованої у гривні за офіційним обмінним курсом.

Плани компенсаційних виплат на основі акцій були класифіковані як виплати на основі акцій із розрахунком грошовими коштами, оскільки преміальні виплати будуть реалізовані Компанією за рахунок надання грошових коштів працівникам, і Компанія має зобов'язання розрахуватися за операцією, виплата за якою здійснюється на основі акцій із використанням грошових коштів.

До 2021 року винагороди не надавались, і станом на 31 грудня 2023 і 31 грудня 2022 року не було набуто права на жодну винагороду.

Кількість наданих винагород подано у таблиці далі:

	2023 рік	2022 рік
Кількість винагород, наданих станом на 1 січня	1 490	1 008
Кількість винагород, наданих за період	678	482
Кількість винагород, наданих станом на 31 грудня	2 168	1 490

У звіті про фінансовий стан були визнані наступні зобов'язання, що стосуються зобов'язань Компанії з виплат на основі акцій, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Зобов'язання з виплат на основі акцій		
Загальна балансова вартість зобов'язання з виплат на основі акцій, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами	32 530	10 785
Поточна частина зобов'язання з виплат на основі акцій	-	-
Довгострокова частина зобов'язання з виплат на основі акцій	32 530	10 785

Нижче показано загальну суму витрат, що виникають внаслідок операцій, виплати за якими здійснюються на основі акцій, визнаних протягом періоду у складі інших страхових операційних витрат у звіті про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід (див. Примітку 25):

Витрати	2023 рік	2022 рік
Схеми виплат, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами	21 745	8 106
Всього витрат	21 745	8 106

19. Узгодження активів та зобов'язань за страховими контрактами

Далі наведено балансову вартість страхових контрактів, що є активами, і страхових контрактів, що є зобов'язаннями, у розрізі видів страхування станом на 31 грудня 2023 року:

У тисячах гривень	Балансова вартість страхових контрактів, які є активами 31 грудня 2023 р.			Балансова вартість страхових контрактів, які є зобов'язаннями 31 грудня 2023 р.		
	Актив на залишок покриття	Актив за страховими вимогами	Всього	Зобов'язання на залишок покриття	Зобов'язання за страховими вимогами	Всього
Вид страхування						
КАСКО	-	-	-	(159,723)	(68,185)	(227,908)
Страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів	-	-	-	(52,166)	(34,113)	(86,279)
Медичне страхування	-	-	-	(33,386)	(43,139)	(76,525)
Зелена карта	-	-	-	-	(52,583)	(52,583)
Авіастрахування	2,403	-	2,403	-	(43,191)	(43,191)
Страхування від нещасних випадків	-	-	-	(17,782)	(14,662)	(32,444)
Страхування майна	-	-	-	(26,241)	(5,841)	(32,082)
Страхування сільськогосподарської продукції	142	-	142	-	-	-
Туристичне страхування	-	-	-	(2,942)	(5,080)	(8,022)
Інше	-	-	-	(17,966)	(5,889)	(23,855)
Всього активів/ (зобов'язань) за страховими контрактами	2,545	-	2,545	(310,206)	(272,683)	(582,889)

Далі наведено балансову вартість страхових контрактів, що є активами, і страхових контрактів, що є зобов'язаннями, у розрізі видів страхування станом на 31 грудня 2022 року:

У тисячах гривень	Балансова вартість страхових контрактів, які є активами 31 грудня 2022 р.			Балансова вартість страхових контрактів, які є зобов'язаннями 31 грудня 2022 р.		
	Актив на залишок покриття	Зобов'язання за страховими вимогами	Всього	Зобов'язання на залишок покриття	Зобов'язання за страховими вимогами	Всього
Вид страхування						
КАСКО	-	-	-	(123,660)	(54,007)	(177,667)
Страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів	-	-	-	(60,026)	(20,731)	(80,757)
Страхування майна	-	-	-	(19,756)	(51,696)	(71,452)
Зелена карта	-	-	-	-	(48,716)	(48,716)
Медичне страхування	-	-	-	(28,847)	(14,638)	(43,485)
Страхування від нещасних випадків	-	-	-	(16,217)	(5,968)	(22,185)
Авіастрахування	19,042	(7,200)	11,842	-	(16,560)	(16,560)
Туристичне страхування	-	-	-	(6,172)	(1,801)	(7,973)
Страхування сільськогосподарської продукції	-	-	-	-	(529)	(529)
Інше	-	-	-	(11,797)	(291)	(12,088)
Всього активів/ (зобов'язань) за страховими контрактами	19,042	(7,200)	11,842	(266,475)	(214,937)	(481,412)

У сумах активів та зобов'язань за страховими контрактами в 2023 році відбулись наступні зміни:

У тисячах гривень	Зобов'язання на залишок покриття		Зобов'язання за страховими вимогами		Всього
	За виключенням компоненту збитку	Теперішня вартість майбутніх грошових потоків	Компонент ризику		
Активи за страховими контрактами станом на 1 січня	19,042	(7,200)	-	-	11,842
Зобов'язання за страховими контрактами станом на 1 січня	(266,475)	(210,821)	(4,116)	-	(481,412)
Чисті зобов'язання за страховими контрактами станом на 1 січня	(247,433)	(218,021)	(4,116)	-	(469,570)
Дохід від страхування	1,839,131	-	-	-	1,839,131
Страхові вимоги та інші витрати на страхові послуги	-	(799,928)	(6,167)	-	(806,095)
Амортизація аквізиційних витрат	(727,044)	-	-	-	(727,044)
Зміна резерву і зняття коригування ризику за вимогами за попередній рік	-	(8,028)	3,118	-	(4,910)
Всього витрат на страхові послуги	(727,044)	(807,956)	(3,049)	-	(1,538,049)
Всього результату страхових послуг	1,112,087	(807,956)	(3,049)	-	301,082
Чисті фінансові витрати за випущеними страховими контрактами	-	(32,729)	(1,391)	-	(34,120)
Загальні зміни у звіті про фінансові результати	1,112,087	(840,685)	(4,440)	-	266,962
Грошові потоки:					
Одержані премії	(1,920,185)	-	-	-	(1,920,185)
Вимоги та інші сплачені витрати на страхові послуги*	-	794,579	-	-	794,579
Аквізиційні грошові потоки*	747,870	-	-	-	747,870
Всього грошових потоків	(1,172,315)	794,579	-	-	(377,736)
Чисті зобов'язання за страховими контрактами станом на 31 грудня	(307,661)	(264,127)	(8,556)	-	(580,344)
Активи за страховими контрактами станом на 31 грудня	2,545	-	-	-	2,545
Зобов'язання за страховими контрактами станом на 31 грудня	(310,206)	(264,127)	(8,556)	-	(582,889)

* Ці суми не відповідають сумах у звіті про рух грошових коштів через включення до грошових потоків в узгодженні вище платежів за прямими страховими операційними витратами (наприклад, сплаченого податку на страхові премії, витрат на оплату працівникам, адміністративних та інших операційних витрат).

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

У сумах активів та зобов'язань за страховими контрактами в 2022 році відбулись наступні зміни:

У тисячах гривень	Зобов'язання на залишок покриття		Зобов'язання за страховими вимогами		Всього
	За виключенням компоненту збитку	Теперішня вартість майбутніх грошових потоків	Компонент ризику		
Активи за страховими контрактами станом на 1 січня	1	-	-	-	1
Зобов'язання за страховими контрактами станом на 1 січня	(263 484)	(136 009)	(4 458)	(4 458)	(403 951)
Чисті зобов'язання за страховими контрактами станом на 1 січня	(263 483)	(136 009)	(4 458)	(4 458)	(403 950)
Дохід від страхування	1 283 714	-	-	-	1 283 714
Страхові вимоги та інші витрати на страхові послуги	-	(461 599)	(3 057)	(3 057)	(464 656)
Амортизація аквізиційних витрат	(532 145)	-	-	-	(532 145)
Зміна резерву і зняття коригування ризику за вимогами за попередній рік	-	1 825	3 949	3 949	5 774
Всього витрат на страхові послуги	(532 145)	(459 774)	892	892	(991 027)
Всього результату страхових послуг	751 569	(459 774)	892	892	292 687
Чисті фінансові витрати за випущеними страховими контрактами	-	(27 059)	(550)	(550)	(27 609)
Загальні зміни у звіті про фінансові результати	751 569	(486 833)	342	342	265 078
Грошові потоки:					
Одержані премії	(1 237 156)	-	-	-	(1 237 156)
Вимоги та інші сплачені витрати на страхові послуги*	-	404 821	-	-	404 821
Аквізиційні грошові потоки*	501 637	-	-	-	501 637
Всього грошових потоків	(735 519)	404 821	-	-	(330 698)
Чисті зобов'язання за страховими контрактами станом на 31 грудня	(247 433)	(218 021)	(4 116)	(4 116)	(469 570)
Активи за страховими контрактами станом на 31 грудня	19 042	(7 200)	-	-	11 842
Зобов'язання за страховими контрактами станом на 31 грудня	(266 475)	(210 821)	(4 116)	(4 116)	(481 412)

* Ці суми не відповідають сумам у звіті про рух грошових коштів через включення до грошових потоків в узгодженні вище платежів за прямими страховими операційними витратами (наприклад, сплаченого податку на страхові премії, витрат на оплату працівникам, адміністративних та інших операційних витрат).

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

У таблиці далі подано узгодження зобов'язання за страховими вимогами за страховими контрактами за кожен календарний рік.

У тисячах гривень

	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
Узгодження зобов'язання за страховими вимогами		
Резерв на покриття нерегульованих збитків і витрати на покриття збитків за страхуванням майна та страхуванням від нещасних випадків	281 841	232 951
Коригування ризику на нефінансовий ризик (недисконтована сума)	9 713	4 116
Ефект дисконтування	(18 871)	(14 930)
Зобов'язання за страховими вимогами (підхід на основі розподілу премії)	272 683	222 137
Зобов'язання за страховими вимогами (підхід на основі розподілу премії), як показано у таблиці вище		
Оцінки теперішньої вартості майбутніх грошових потоків	264 127	218 021
Коригування на нефінансовий ризик	8 556	4 116
Зобов'язання за страховими вимогами (підхід на основі розподілу премії)	272 683	222 137

Компанія прийняла рішення не наводити розкриття щодо розвитку збитковості, оскільки невизначеність щодо суми та строків відшкодувань за страховими контрактами, як правило, вирішується здебільшого протягом одного року.

Інформацію щодо залишків за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 32.

20. Узгодження активів та зобов'язань за контрактами перестраховування

Далі наведено балансову вартість контрактів перестраховування, що є активами, і контрактів перестраховування, що є зобов'язаннями, у розрізі видів страхування станом на 31 грудня 2023 року:

У тисячах гривень	Балансова вартість контрактів перестраховування, які є активами 31 грудня 2023 р.			Балансова вартість контрактів перестраховування, які є зобов'язаннями 31 грудня 2023 р.		
	Актив на залишок покриття	Актив за страховими вимогами	Всього	Зобов'язання на залишок покриття	Зобов'язання за страховими вимогами	Всього
Вид страхування						
Авіастрахування	-	42,865	42,865	(3,197)	-	(3,197)
Зелена карта	-	37,981	37,981	-	-	-
КАСКО	-	13,953	13,953	(8,841)	-	(8,841)
Страхування майна	3,075	-	3,075	(1,872)	-	(1,872)
Страхування сільськогосподарської продукції	-	360	360	(2,939)	-	(2,939)
Страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів	-	48	48	-	-	-
Страхування від нещасних випадків	-	-	-	(136)	-	(136)
Інше	2,321	-	2,321	(72)	(1)	(73)
Всього активів/ (зобов'язань) за контрактами перестраховування	5,396	95,207	100,603	(17,057)	(1)	(17,058)

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

Далі наведено балансову вартість контрактів перестраховування, що є активами, і контрактів перестраховування, що є зобов'язаннями, у розрізі видів страхування станом на 31 грудня 2022 року:

У тисячах гривень	Балансова вартість контрактів перестраховування, які є активами 31 грудня 2022 р.			Балансова вартість контрактів перестраховування, які є зобов'язаннями 31 грудня 2022 р.		
	Зобов'язання на залишок покриття	Актив за страховими вимогами	Всього	Зобов'язання на залишок покриття	Актив за страховими вимогами	Всього
Вид страхування						
Страхування майна	(4,800)	42,915	38,115	(6,716)	-	(6,716)
Зелена карта	-	34,703	34,703	-	-	-
Авіастрахування	-	16,243	16,243	(14,866)	7,200	(7,666)
Страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів	-	144	144	-	-	-
Страхування сільськогосподарської продукції	-	370	370	(4,618)	-	(4,618)
КАСКО	-	-	-	(13,617)	(162)	(13,779)
Страхування від нещасних випадків	-	-	-	(151)	-	(151)
Інше	942	4	946	(116)	-	(116)
Всього активів/ (зобов'язань) за контрактами перестраховування	(3,858)	94,379	90,521	(40,084)	7,038	(33,046)

У сумах активів та зобов'язань контрактами перестраховування в 2023 році відбулись наступні зміни:

У тисячах гривень	Актив на залишок покриття	Актив за страховими вимогами		Всього
	За виключенням компоненту відшкодування збитку	Теперішня вартість майбутніх грошових потоків	Компонент ризику	
Активи за контрактами перестраховування станом на 1 січня	(3,858)	94,379	-	90,521
Зобов'язання за контрактами перестраховування станом на 1 січня	(40,084)	7,038	-	(33,046)
Чисті активи за контрактами перестраховування станом на 1 січня	(43,942)	101,417	-	57,475
Вартість перестраховування	(153,883)	-	-	(153,883)
Відшкодування страхових вимог та інших витрат на страхові послуги	-	33,803	-	33,803
Зміна резерву і зняття коригування ризику за вимогами за попередній рік	-	(18,773)	38	(18,735)
Всього відшкодування витрат на страхові послуги від перестраховиків	-	15,030	38	15,068
Чистий результат перестраховування	(153,883)	15,030	38	(138,815)
Чистий фінансовий дохід від утримуваних контрактів перестраховування	-	9,374	33	9,407
Загальні зміни у звіті про фінансові результати	(153,883)	24,404	71	(129,408)
Грошові потоки:				
Премії, сплачених перестраховикам	186,164	-	-	186,164
Вимоги та інші витрати на страхові послуги, відшкодовані перестраховиками **	-	(30,686)	-	(30,686)
Всього грошових потоків	186,164	(30,686)	-	155,478
Чисті активи за контрактами перестраховування станом на 31 грудня	(11,661)	95,135	71	83,545

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

Активи за контрактами перестраховування станом на 31 грудня	5,396	95,136	71	100,603
Зобов'язання за контрактами перестраховування станом на 31 грудня	(17,057)	(1)	-	(17,058)

** Ці суми не відповідають сумам у звіті про рух грошових коштів через включення до грошових потоків, вказаних у таблиці, вище платежів за прямими страховими операційними витратами (наприклад, витрат на оплату працівникам, адміністративних та інших операційних витрат).

У сумах активів та зобов'язань контрактами перестраховування в 2022 році відбулись наступні зміни:

У тисячах гривень	Актив на залишок покриття	Актив за страховими вимогами		Всього
		Геперішня вартість майбутніх грошових потоків	Компонент ризику	
Активи за контрактами перестраховування станом на 1 січня	9,112	44,507	-	53,619
Зобов'язання за контрактами перестраховування станом на 1 січня	(154)	(156)	-	(310)
Чисті активи за контрактами перестраховування станом на 1 січня	8,958	44,351	-	53,309
Вартість перестраховування	(151,823)	-	-	(151,823)
Відшкодування страхових вимог та інших витрат на страхові послуги	-	(10,164)	-	(10,164)
Зміна резерву і зняття коригування ризику за вимогами за попередній рік	-	45,600	-	45,600
Всього відшкодування витрат на страхові послуги від перестраховиків	-	35,436	-	35,436
Чистий результат перестраховування	(151,823)	35,436	-	(116,387)
Чистий фінансовий дохід від утримуваних контрактів перестраховування	-	11,885	-	11,885
Загальні зміни у звіті про фінансові результати	(151,823)	47,321	-	(104,502)
Грошові потоки:				
Премії, сплачених перестраховикам *	98,923	-	-	98,923
Вимоги та інші витрати на страхові послуги, відшкодовані перестраховиками **	-	9,745	-	9,745
Всього грошових потоків	98,923	9,745	-	108,668
Чисті активи за контрактами перестраховування станом на 31 грудня	(43,942)	101,417	-	57,475
Активи за контрактами перестраховування станом на 31 грудня	(3,858)	94,379	-	90,521
Зобов'язання за контрактами перестраховування станом на 31 грудня	(40,084)	7,038	-	(33,046)

* Ці суми не відповідають сумам у звіті про рух грошових коштів через включення до премій, сплачених перестраховикам, вказаних у таблиці вище, додаткової брокерської винагороди.

** Ці суми не відповідають сумам у звіті про рух грошових коштів через включення до грошових потоків, вказаних у таблиці вище, платежів за прямими страховими операційними витратами (наприклад, витрат на оплату працівникам, адміністративних та інших операційних витрат), а також додаткової брокерської винагороди.

У таблиці далі подано узгодження активу за страховими вимогами за контрактами перестраховування за кожен календарний рік.

У тисячах гривень

	31 грудня 2023	31 грудня 2022
Узгодження активу за страховими вимогами		
Актив з перестраховування за страхуванням майна та страхуванням від нещасних випадків у складі резерву на покриття неврегульованих збитків і витрат на покриття збитків	104 349	109 213
Коригування на нефінансовий ризик (недисконтована сума)	73	-
Ефект дисконтування	(9 216)	(7 796)
Актив за страховими вимогами (підхід на основі розподілу премії)	95 206	101 417
Оцінки теперішньої вартості майбутніх грошових потоків	95 135	101 417
Коригування на нефінансовий ризик	71	-
Актив за страховими вимогами (підхід на основі розподілу премії)	95 206	101 417

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року усі активи за контрактами перестраховування мають рейтинг А та вище (за оцінкою рейтингових агентств S&P або Fitch).

Інформацію щодо залишків за операціями з пов'язаними сторонами подано в Примітці 32.

21. Зареєстрований капітал

Номінальна зареєстрована сума акціонерного капіталу Компанії станом на 31 грудня 2023 року складає 192 700 тисяч гривень (на 31 грудня 2022 року – 192 700 тисяч гривень). Протягом 2022 року змін у складі акціонерів не відбувалось.

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року усі акції Компанії, які знаходяться в обігу, були ухвалені, випущені та повністю сплачені.

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року усі акції Компанії мають номінальну вартість 1 гривня за 1 акцію. Кожна акція має один голос при голосуванні.

Акціонери Компанії станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року представлені у наступній таблиці:

<i>У гривнях, крім частки участі</i>	Частка участі, %	Номінальна вартість
Акціонери		
ТОВ Еф.-Еф.-ЕйЧ. ЮКРЕЙН ХОЛДІНГЗ (Україна)	100,00	192 699 998
11083945 Canada Inc. (Канада)	0,00	1
11083961 Canada Inc. (Канада)	0,00	1
Всього зареєстрованого капіталу	100,00	192 700 000

Протягом 2023 і 2022 років Компанія не оголошувала і не виплачувала дивіденди.

22. Результат страхових послуг та послуг перестраховування

За контрактами, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії, Компанія визнає дохід від страхування на основі очікуваного надходження премій та із плином часу протягом періоду покриття за групою контрактів.

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

Дохід від страхування за 2023 та 2022 роки подано у таблиці далі:

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік	2022 рік
Дохід від страхування за контрактами, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії	1 839 131	1 283 714
<i>у тому числі за видами страхування:</i>		
КАСКО	576 287	510 865
Медичне страхування	434 274	166 658
Страхування від нещасних випадків	236 965	175 828
Авіастримування	168 519	150 125
Страхування цивільної відповідальності власників наземних транспортних засобів	161 337	105 280
Страхування майна	89 385	81 198
Туристичне страхування	41 830	27 344
Страхування сільськогосподарської продукції	47	19 358
Інше	130 487	47 058
Всього доходу від страхування	1 839 131	1 283 714

Витрати за страховими контрактами і контрактами перестрахування та інші страхові операційні витрати за 2023 рік представлено нижче:

<i>У тисячах гривень</i>	Витрати, які можуть бути прямо віднесені на страхові контракти			Витрати, які не можуть бути прямо віднесені на страхові контракти	Всього витрат на страхові послуги
			Всього витрат, які можуть бути прямо віднесені на страхові контракти	<i>Інші страхові операційні витрати</i>	
	<i>Аквізиційні грошові потоки</i>	<i>Інші витрати</i>	<i>прямо віднесені на страхові контракти</i>		
Чисті страхові вимоги	-	747 753	747 753	-	747 753
Податок на страхові премії	42 688	-	42 688	-	42 688
Комісійна винагорода	594 560	-	594 560	-	594 560
Адміністративні витрати та інше	89 796	48 184	137 980	73 896	211 876
Всього витрат у звіті про прибутки та збитки:	727 044	795 937	1 522 981	73 896	1 596 877
Витрати на страхові послуги	727 044	811 005	1 538 049	-	1 538 049
Відшкодування витрат на страхові послуги від перестраховиків	-	(15 068)	(15 068)	-	(15 068)
Інші страхові операційні витрати	-	-	-	73 896	73 896
Всього витрат	727 044	795 937	1 522 981	73 896	1 596 877

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

Витрати за страховими контрактами і контрактами перестраховування та інші страхові операційні витрати за 2022 рік представлено нижче:

У тисячах гривень	Витрати, які можуть бути прямо віднесені на страхові контракти		Всього витрат, які можуть бути прямо віднесені на страхові контракти	Витрати, які не можуть бути прямо віднесені на страхові контракти	Всього витрат на страхові послуги
	Аквізиційні грошові потоки	Інші витрати		Інші страхові операційні витрати	
Чисті страхові вимоги	-	385 228	385 228	-	385 228
Податок на страхові премії	33 710	-	33 710	-	33 710
Комісійна винагорода	431 451	-	431 451	-	431 451
Адміністративні витрати та інше	66 984	38 218	105 202	58 982	164 184
Всього витрат у звіті про прибутки та збитки:	532 145	423 446	955 591	58 982	1 014 573
Витрати на страхові послуги	532 145	458 882	991 027	-	991 027
Відшкодування витрат на страхові послуги від перестраховиків	-	(35 436)	(35 436)	-	(35 436)
Інші страхові операційні витрати	-	-	-	58 982	58 982
Всього витрат	532 145	423 446	955 591	58 982	1 014 573

23. Інші страхові операційні витрати

У тисячах гривень	2023 рік	2022 рік
Витрати на оплату праці	56 198	39 398
Знос та амортизація	5 569	4 699
ІТ-витрати	3 515	2 326
Професійні послуги	3 227	2 291
Витрати на утримання та обслуговування приміщень та авто	2 251	2 801
Інформаційно-маркетингові послуги	1 512	1 505
Витрати на відрядження та представницькі витрати	700	520
Витрати на оренду	575	694
Матеріальні витрати	469	462
Витрати на податки, крім податку на прибуток	210	191
Інші страхові операційні (доходи)/ витрати	(330)	4 095
Всього адміністративних та інших операційних витрат	73 896	58 982

Інформацію щодо операцій із пов'язаними сторонами надано в Примітці 32.

До інших страхових операційних витрат відносяться витрати, які не можуть бути прямо віднесені на страхові контракти.

24. Інвестиційні доходи та інвестиційні витрати

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік	2022 рік
Процентні доходи від фінансових активів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:	92 332	50 999
- Процентні доходи за банківськими депозитами і грошовими коштами та їх еквівалентами	90 557	48 637
- Процентні доходи за інвестиціями у боргові цінні папери, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	1 775	2 362
Процентні доходи від фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:	10 835	8 895
- Процентні доходи за інвестиціями у боргові цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	2 429	4 901
- Інвестиційний дохід від МТСБУ	8 406	3 994
Чистий прибуток від переоцінки фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	21 602	28 154
Чистий дохід від інвестиційної нерухомості	750	181
Результат зміни резерву очікуваних кредитних збитків	(7 519)	4 020
Інвестиційні витрати	(9 441)	(6 425)
Прибуток за вирахуванням збитку від курсових різниць від інвестицій	6 996	37 460
Чистий результат інвестиційної діяльності	115 555	123 284

25. Фінансові витрати за страховими контрактами та контрактами перестраховування

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік	2022 рік
Відсотки, нараховані за страховими контрактами з використанням поточних ставок дисконту	(27 632)	(20 916)
Вплив змін процентних ставок та інших фінансових припущень	(1 735)	5 799
Курсові різниці	(4 753)	(12 492)
Фінансові витрати за випущеними страховими контрактами	(34 120)	(27 609)
Відсотки, нараховані за контрактами перестраховування з використанням поточних ставок дисконту	5 138	6 246
Вплив змін процентних ставок та інших фінансових припущень за контрактами перестраховування	871	(3 786)
Курсові різниці	3 398	9 425
Фінансовий дохід від утримуваних контрактів перестраховування	9 407	11 885
Чисті фінансові витрати за страховими контрактами та контрактами перестраховування	(24 713)	(15 724)

26. Витрати з податку на прибуток

Витрати з податку на прибуток складаються з таких компонентів:

У тисячах гривень	2023 рік	2022 рік
Поточний податок	36 447	39 261
Відстрочений податок	(5 268)	(1 459)
Витрати з податку на прибуток	31 179	37 802

Зобов'язання за сплатою поточного податку на прибуток включене до складу поточних зобов'язань станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року.

Податок на прибуток визначається згідно з діючим законодавством України, а саме – згідно з Податковим кодексом України:

- Об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу України;

Таким чином, у 2022-2023 роках Компанія сплачувала податок на прибуток на загальних підставах за ставкою 18% від фінансового результату до оподаткування, визначеного у цій фінансовій звітності та відкоригованого на податкові різниці.

Крім того, Компанія сплачувала податок на дохід за ставкою 3% від суми страхових премій, нарахованих за страховими контрактами, який є складовою витрат на страхові послуги, які можуть бути прямо віднесені на страхові контракти. Об'єктом оподаткування податком на дохід за страховими контрактами є сума страхових платежів, страхових внесків, страхових премій, нарахованих за страховими контрактами.

Звірка очікуваних та фактичних податкових витрат представлена нижче:

У тисячах гривень	2023 рік	2022 рік
Прибуток до оподаткування	173 219	227 295
Теоретична сума податку на прибуток за встановленою законом ставкою податку 18% (у 2022 році – 18%)	31 179	40 913
Неоподатковуваний дохід	-	(3 111)
Витрати з податку на прибуток за рік	31 179	37 802

Як зазначено у Примітці 3, з 1 січня 2023 року Компанія застосовує МСФЗ 17 замість МСФЗ 4. Податковим кодексом України не передбачено податкових коригувань у зв'язку з переходом страхових компаній на застосування положень МСФЗ 17 та/або конкретних правил, пов'язаних із застосуванням нового стандарту бухгалтерського обліку. Враховуючи відсутність у податковому законодавстві чітко сформульованих вимог до оподаткування страхових компаній, пов'язаних з переходом на облік у відповідності до МСФЗ 17 та подальшим застосуванням його положень, Компанія застосувала підхід, який за існуючих обставин є максимально збалансованим.

Відмінності між правилами оподаткування в Україні та Стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Нижче показаний податковий вплив змін цих тимчасових різниць, насамперед, щодо створення забезпечень під майбутні витрати.

	1 січня 2022 р.	Віднесено на прибуток або збиток	31 грудня 2022 р.	Віднесено на прибуток або збиток	31 грудня 2023 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які зменшують суму оподаткування					
Нарахування, забезпечення та інші зобов'язання	482	1 459	1 941	3 915	5 856
Резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	-	1 353	1 353
Відстрочений податковий актив	482	1 459	1 941	5 268	7 209

Станом на 31 грудня 2023 та 2022 року актив із відстроченого податку на прибуток був включений до складу необоротних активів. Керівництво очікує, що відстрочений податковий актив станом на 31 грудня 2023 року буде повністю реалізований до кінця 2028 року.

27. Управління фінансовими та страховими ризиками

Функція управління ризиками в Компанії здійснюється стосовно фінансових ризиків, а також операційних, страхових та юридичних ризиків. Фінансові ризики складаються з ринкового ризику (який включає валютний ризик, ризик процентної ставки та ціновий ризик), кредитного ризику та ризику ліквідності. Управління операційними та юридичними ризиками спрямоване на забезпечення належного функціонування внутрішніх процедур та політики для скорочення цих ризиків до мінімуму.

Кредитний ризик. Компанія наражається на кредитний ризик, який визначається як ризик повного або часткового невиконання контрагентом зобов'язань за договором, що призводить до фінансових збитків Компанії. Основні статті, у зв'язку з якими у Компанії виникає кредитний ризик, - це грошові кошти та їх еквіваленти, депозити в банках та дебіторська заборгованість, у тому числі дебіторська заборгованість за страховою діяльністю та перестрашуванням, інвестиції у боргові цінні папери.

Управління кредитним ризиком. Кредитний ризик – це суттєвий ризик для бізнесу Компанії, отже, керівництво приділяє особливу увагу управлінню кредитним ризиком.

Оцінювання кредитного ризику для управління ризиками – це складний процес, який потребує використання моделей, оскільки ризик змінюється залежно від ринкових умов, очікуваних грошових потоків і з плином часу. Оцінювання кредитного ризику за портфелем активів вимагає додаткового оцінювання ймовірності настання дефолту, відповідних коефіцієнтів збитковості й кореляції дефолтів між контрагентами. Значна концентрація кредитного ризику обмежується розміщенням грошових коштів та їх еквівалентів і депозитів у банках, які характеризуються незначним кредитним ризиком, та інвестиціями у державні боргові цінні папери.

Система класифікації кредитного ризику.

Для оцінки кредитного ризику та класифікації фінансових інструментів за сумою кредитного ризику Компанія використовує підхід, заснований на оцінці категорій ризику міжнародними та локальними рейтинговими агентствами, які мають статус уповноважених згідно законодавства України. Перелік уповноважених рейтингових агентств та вся інформація, що є обов'язковою до розкриття публікується на сайті Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Кредитні рейтинги порівнюються за єдиною національною рейтинговою шкалою, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України №665 від 26 квітня 2007 року, що зазначена нижче:

Рейтинг позичальника інвестиційного рівня

uaAAA	Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом uaAAA характеризуються найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів
-------	---

uaAA	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaAA характеризуються дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами
uaA	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaBBB	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBBB характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов

Рейтинг позичальника спекулятивного рівня

uaBB	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaBB характеризуються кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaB	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaB характеризуються низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaCCC	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaCCC характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
uaCC	Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом uaCC характеризуються високою вірогідністю дефолту
uaC	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника
uaD	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

Рейтинги агентств застосовуються до таких фінансових інструментів: грошові кошти та їх еквіваленти, депозити в банках та інвестиції у боргові цінні папери.

Інформацію про кредитний рейтинг державних облігацій України наведено в Примітці 9.

Компанія для власного аналізу визначає можливий рівень ймовірності настання дефолту для розрахунку величини резерву під очікувані кредитні збитки. На щоквартальній основі Компанія проводить тестування портфеля фінансових інвестицій на предмет дефолту.

У випадку, коли результат тестування має матеріальний вплив на портфель фінансових інвестицій Компанія визнає резерв під знецінення, який зменшує балансову величину фінансового активу. У випадку несуттєвого впливу такий резерв не формується.

Компанія проводить якісний аналіз контрагента для прийняття рішень стосовно розміщення грошових активів. Компанія в основному інвестує у державні цінні папери (облігації внутрішньої державної позики) та розміщує депозити в банках високого інвестиційного рівня (банки що належать державі або міжнародним банківським групам). Для кожного контрагента Компанія встановлює індивідуальні ліміти на суму розміщення грошових активів. Як наслідок, в результаті якісного аналізу та постійного тестування у поданій звітності Компанія визнала у цій фінансовій звітності резерв під очікувані кредитні збитки в разі можливого невиконання контрагентом зобов'язань за договором (див. Примітки 7 та 8).

Компанія визначає актив таким, що має ознаки значного збільшення кредитного ризику, коли погашення за фінансовим інструментом прострочене більше, ніж на 30 днів.

Компанія визначає дефолт як ситуацію, коли виконується один або декілька із зазначених критеріїв:

- Наявна прострочена заборгованість більш ніж на 90 днів;
- Присвоєння рейтингу uaD;
- Переконливі докази погіршення платіжної дисципліни, тобто будь-які фактори, що можуть вплинути на можливість клієнта виконувати зобов'язання перед Компанією згідно з договором.

Максимальний рівень кредитного ризику Компанії, в цілому, відображається у балансовій вартості фінансових, страхових активів і активів перестраховування у звіті про фінансовий стан.

При подальшій оцінці на основі інформації про вірогідність дефолту, наявній на кожен звітний день, Компанія оцінює, чи є кошти на поточних рахунках і депозити кредитно-знеціненими та нараховує резерв під очікувані кредитні збитки. Для цілей розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки, відображеного у фінансовій звітності стосовно коштів на поточних рахунках і депозитів в банках, Компанія враховує міжнародний кредитний рейтинг банку, його материнського банку (для банків з іноземним капіталом) або міжнародний суверенний рейтинг України у разі банків без рейтингу.

Оскільки офіційна статистика дефолтів не надається національними рейтинговими агентствами, а історичні дані щодо статистики дефолтів по фінансових інструментах у Компанії відсутні, Компанія брала до уваги у якості джерела інформації дані Moody's Investors Service станом на 1 січня 2022 року і 31 грудня 2022 року, а також дані S&P Global Ratings Credit Research&Insights станом на 31 грудня 2023 року, спеціалізовану інформацію аналітичних рейтингових агентств.

Компанія не видає фінансових гарантій та не має зобов'язань з кредитування.

Ринковий ризик. Компанія наражається на ринкові ризики. Ринкові ризики пов'язані з відкритими позиціями за (а) валютами та (б) процентними ставками, які великою мірою залежать від загальних та специфічних ринкових змін. Керівництво встановлює ліміти сум ризику, що може бути прийнятий Компанією, та щоденно контролює їх дотримання. Проте застосування такого підходу не запобігає виникненню збитків за межами цих лімітів у випадку більш суттєвих ринкових змін.

Валютний ризик. Валютний ризик – це ризик того, що вартість фінансових інструментів буде коливатися внаслідок зміни курсів обміну валют.

У поданій нижче таблиці наведений аналіз валютного ризику Компанії станом на 31 грудня 2023 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Гривні	Долари США	Євро	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	113 911	43 755	14 880	172 546
Депозити в банках	517 480	115 948	3 157	636 585
Інвестиції у боргові цінні папери	30 954	315 005	12 979	358 938
Інша дебіторська заборгованість	65 216	-	-	65 216
Інші фінансові активи	6 936	-	-	6 936
Активи за страховими контрактами	142	2 403	-	2 545
Активи за контрактами перестраховування	52 592	7 881	40 130	100 603
Всього монетарних фінансових та страхових активів	787 231	484 992	71 146	1 343 369
Кредиторська заборгованість	5 264	-	-	5 264
Орендні зобов'язання	15 873	-	-	15 873
Інші фінансові зобов'язання	9 193	-	351	9 544
Зобов'язання за страховими контрактами	518 895	7 939	56 055	582 889
Зобов'язання за контрактами перестраховування	13 861	3 197	-	17 058
Всього монетарних фінансових та страхових зобов'язань	563 086	11 136	56 406	630 628
Чиста балансова позиція	224 145	473 856	14 740	712 741

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

У поданій нижче таблиці наведений аналіз валютного ризику Компанії станом на 31 грудня 2022 року

<i>У тисячах гривень</i>	Гривні	Долари США	Євро	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	170 099	53 764	11 990	235 853
Депозити в банках	418 573	140 207	2 914	561 694
Інвестиції у боргові цінні папери	19 599	123 273	-	142 872
Інша дебіторська заборгованість	48 805	-	-	48 805
Інші фінансові активи	7 674	-	-	7 674
Активи за страховими контрактами	(7 200)	3 366	15 676	11 842
Активи за контрактами перестраховування	45 803	7 588	37 130	90 521
Всього монетарних фінансових та страхових активів	703 353	328 198	67 710	1 099 261
Кредиторська заборгованість	9 285	-	-	9 285
Орендні зобов'язання	10 767	-	-	10 767
Інші фінансові зобов'язання	10 937	2 692	-	13 629
Зобов'язання за страховими контрактами	420 461	7 644	53 307	481 412
Зобов'язання за контрактами перестраховування	18 180	672	14 194	33 046
Всього монетарних фінансових та страхових зобов'язань	469 630	11 008	67 501	548 139
Чиста балансова позиція	233 723	317 190	209	551 122

Нижче в таблиці наведено аналіз чутливості прибутку або збитку та капіталу до обґрунтовано можливих змін курсів обміну на звітну дату при незмінності всіх інших змінних:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
	Вплив на прибуток або збиток та капітал	Вплив на прибуток або збиток та капітал
Зміцнення долара США на 20%	77 712	52 019
Послаблення долара США на 10%	(38 856)	(26 010)
Зміцнення євро на 20%	2 417	34
Послаблення євро на 10%	(1 209)	(17)

Аналіз розраховувався лише для монетарних залишків, номінованих у валютах, відмінних від функціональної валюти Компанії.

Ризик процентної ставки. Компанія наражається на ризик у зв'язку з впливом коливань домінуючих рівнів ринкової процентної ставки на її фінансовий стан та грошові потоки. Процентна маржа може збільшуватися в результаті таких змін, але може також зменшуватися або приносити збитки в разі несподіваних змін. Цей ризик є наявним для державних цінних паперів та вкладень в банках. Компанія не має фінансових зобов'язань (боргових інструментів) чутливих до цього ризику. Керівництво Компанії не встановлює ліміти прийнятного рівня невідповідності процентних ставок, але здійснює моніторинг тренду змін рівнів ринкової процентної ставки.

Нижче в таблиці показані процентні ставки на відповідну звітну дату на підставі звітів, які аналізує ключовий управлінський персонал Компанії. Стосовно цінних паперів, процентні ставки являють собою доходність до погашення, яка базується на ринкових котируваннях станом на звітну дату.

<i>% річних</i>	2023 рік		2022 рік	
	Гривні	Долари США	Гривні	Долари США
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти (депозити короткострокові)	14	1,5	19	1,5
Депозити	18	4	19	3,2
Інвестиції у боргові цінні папери	19,27	4,52	17,97	4,54

Позначка «-» у таблиці вище означає, що Компанія не має зазначених активів у відповідній валюті.

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року зміни ринкових процентних ставок не мали б значного впливу на прибуток або збиток і капітал Компанії.

Ризик ліквідності. Ризик ліквідності – це ризик того, що підприємство зіткнеться з труднощами при виконанні зобов'язань, пов'язаних з фінансовими та страховими зобов'язаннями. Компанія щодня стикається з вимогами оплати від постачальників товарів і послуг та заявами страхувальників (вигодонабувачів) за страховими контрактами про страхові випадки. Компанія має достатньо коштів для виконання більшості перерахованих вимог. Крім того, надходження грошових коштів, пов'язані з доходом від страхових премій, також є джерелом грошових ресурсів для виконання поточних зобов'язань. Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року всі фінансові зобов'язання Компанії погашаються за вимогою або протягом 1 року після закінчення звітного періоду, окрім зобов'язання з оренди. Аналіз зобов'язання з оренди за строками погашення наведено у Примітці 17. Недисконтовані грошові потоки за фінансовими зобов'язаннями згідно з контрактами, окрім орендних зобов'язань, приблизно дорівнюють балансовій вартості даних фінансових зобов'язань. Дебіторська заборгованість Компанії є короткостроковою.

У таблиці далі подано розрахункову суму та строки недисконтованих грошових потоків, що залишилися за контрактами, які виникають за страховими зобов'язаннями й активами перестраховування стосовно страхових вимог. До цього аналізу не включено зобов'язання на залишок покриття за контрактами, що оцінюються згідно з підходом на основі розподілу премії.

У тисячах гривень	Страхові зобов'язання		Активи перестраховування	
	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
роки				
1 рік	228 210	184 106	69 463	77 663
2 роки	15 613	12 203	8 401	7 414
3 роки	12 265	11 319	8 157	7 428
4 роки	11 614	10 931	8 161	7 426
5 років	11 671	10 841	8 190	7 427
Понад 5 років	2 468	3 551	1 977	1 855
Всього майбутніх платежів	281 841	232 951	104 349	109 213

Сума страхових зобов'язань до сплати на вимогу станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року дорівнює нулю.

Страховий ризик.

Страховий ризик у межах будь-якого страхового контракту – це ймовірність настання страхової події та невизначеність суми відповідного відшкодування. По самій суті страхового контракту, цей ризик є випадковим і, внаслідок цього, непередбачуваним.

Для портфеля страхових контрактів, де теорія ймовірності використовується для визначення ціни контракту та створення резервів, основний ризик, впливу якого зазнає Компанія, полягає в тому, що фактичні виплати перевищать балансову вартість страхових зобов'язань. Це може відбутися в результаті того, що регулярність або розмір вимог будуть вищі, ніж за оціночними даними. Страхові випадки мають випадковий характер, і фактична кількість і сума вимог будуть із року в рік відрізнятися від даних, передбачених страховими моделями.

Як показує досвід, чим більший портфель подібних страхових контрактів, тим менша відносна мінливість очікуваного результату. Крім того, якщо портфель страхових контрактів є більш диверсифікованим, зміни в якій-небудь з його підгруп матимуть менший вплив на портфель у цілому.

Компанія контролює страховий ризик шляхом:

- стратегії андеррайтингу та проактивного моніторингу ризику. Компанія встановлює ліміти максимально можливої суми страхових збитків, які вона може відшкодувати, і передає відповідні контрольні повноваження співробітникам з урахуванням їх професійної компетентності. Оцінка потенційних нових продуктів проводиться з метою всебічного аналізу пов'язаних із ними ризиків і виправданості таких ризиків з точки зору майбутніх доходів.
- укладання відповідних контрактів перестраховування. Компанія прагне диверсифікувати діяльність з перестраховування, використовуючи як контракти облігаторного перестраховування, так і контракти факультативного перестраховування.

Компанія здійснює страхову діяльність виключно в Україні, переважно всі страхові контракти укладаються в українських гривнях (окрім контрактів з авіастрахування, які укладаються в доларах США, та контрактів туристичного страхування, які укладаються в доларах США та євро). Керівництво аналізує концентрацію страхового ризику за напрямками страхової діяльності (див. Примітку 22).

Аналіз чутливості зобов'язань за страховими вимогами. Для оцінки залежності збитків, які виникли, але не заявлені по видам страхування, за якими резерв розраховується з використанням актуарних методів (див. Примітки 3 і 4) були використані наступні припущення:

- збільшення кожного з коефіцієнтів розвитку збитковості і коефіцієнту очікуваних збитків протягом звітного періоду у середньому на 10% для аналізу впливу інфляції на збитки.

Нижче в таблиці подані результати аналізу чутливості недисконтованого зобов'язання за страховими вимогами (сума резерву збитків, які виникли, але не заявлені, і резерву заявлених збитків без урахування резерву витрат на врегулювання збитків, регресних вимог і коригування на нефінансовий ризик) та зміни в порівнянні з базовим сценарієм станом на 31 грудня 2023 року і 2022 року:

<i>Зобов'язання за страховими вимогами, недисконтований резерв витрат на врегулювання збитків, регресних вимог і коригування на нефінансовий ризик, у тисячах гривень</i>	Базовий сценарій	Збільшення коефіцієнтів розвитку збитковості і коефіцієнту очікуваних збитків на 10%	
		Вплив на загальну суму зобов'язань	
	Загальні суми		
31 грудня 2023 р.	294 949	15 783	5%
31 грудня 2022 р.	244 857	12 469	5%

Вплив збільшення коефіцієнтів розвитку збитковості та коефіцієнта очікуваних збитків на 10% на чисті страхові зобов'язання дорівнює впливу на загальну суму страхових зобов'язань, оскільки Компанія не оцінює частку перестраховиків в резерві збитків, які виникли, але не заявлені,

Якби поточні процентні ставки, застосовані при дисконтуванні грошових потоків за випущеними страховими контрактами і утримуваними контрактами перестраховування були на 100 базисних пунктів вище або 100 базисних пунктів нижче (у 2022 році - 100 базисних пунктів вище або 100 базисних пунктів нижче), вплив на суму зобов'язання за страховими вимогами був би несуттєвим станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року.

Компанія прийняла рішення не наводити розкриття щодо розвитку збитковості, оскільки невизначеність щодо суми та строків відшкодувань за страховими контрактами, як правило, вирішується протягом одного року.

28. Управління капіталом

Управління капіталом Компанії спрямоване на досягнення наступних цілей: (i) дотримання вимог до капіталу, встановлених страховим регулятором (Національний банк України); і (ii) забезпечення здатності Компанії функціонувати в якості безперервно діючого підприємства. Компанія вважає, що загальна сума капіталу, управління яким здійснюється, дорівнює сумі капіталу, показаного у звіті про фінансовий стан. Станом на кінець кожного звітного періоду Компанія аналізує наявну суму власного капіталу та може її коригувати шляхом виплати дивідендів акціонерам або повернення капіталу акціонерам.

На Компанію поширюються зовнішні вимоги до капіталу. Основні зовнішні вимоги до капіталу – це мінімальна сума статутного капіталу, а також різні нормативи платоспроможності. Відповідно до Закону України «Про страхування» №85/96-вр від 7 березня 1996 року зі змінами та доповненнями, мінімальний розмір статутного капіталу страховика, який займається видами страхування іншими, ніж страхування життя становить еквівалент 1,000 тисяч євро за обмінним курсом валюти України.

Компанія дотримувалась всіх зовнішньо встановлених вимог до капіталу станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року (включаючи вимоги, встановлені Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг у Положенні № 850 про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика).

29. Умовні та інші зобов'язання

У 2022 році, після початку російського широкомасштабного військового вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року, Компанія отримала листи-повідомлення на суттєві суми щодо заяви подій, які страхувальники розглядають як потенційне настання страхового випадку по авіаційному страхуванню. Відповідальність згідно відповідних контрактів обов'язкового страхування цивільних повітряних суден перестрахована в міжнародних перестраховиків з незначною часткою утримання Компанії. Страхова сума за укладеними контрактами складає 408 020 тисяч доларів США, частка передана в перестраховання складає 407 980 тисяч доларів США, власне утримання Компанії – 40 тисяч доларів США. Страховими контрактами та контрактами перестраховання, які укладає Компанія, чітко передбачені страхові випадки та виключення із страхових випадків. Компанія, відповідно до Стандартів бухгалтерського обліку МСФЗ, формує страхові резерви за заявленими претензіями, покриття яких передбачено страховими контрактами.

Судові процедури. В ході нормального ведення бізнесу Компанія час від часу одержує претензії. Виходячи з власної оцінки та внутрішніх і зовнішніх професійних консультацій, керівництво Компанії вважає, що вони не призведуть до якихось значних збитків понад суму резервів, відображених у цій фінансовій звітності.

Податкове законодавство. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитися по-різному й часто змінюватися, Відповідні місцеві та центральні органи можуть оскаржувати тлумачення цього законодавства керівництвом Компанії та його застосування до операцій і діяльності Компанії.

Останні події в Україні свідчать про те, податкові органи України можуть займати більш агресивну позицію у своєму тлумаченні законодавства та проведенні податкових перевірок, застосовуючи більш складний підхід. Ці фактори в поєднанні з зусиллями податкових органів, спрямованих на збільшення податкових надходжень у відповідь на зростання бюджетного тиску, можуть призвести до збільшення рівня і частоти податкових перевірок. Зокрема, існує ймовірність того, що операції та діяльність, які раніше не оскаржувалися, можуть бути оскаржені, В результаті податкові органи можуть нарахувати істотні додаткові суми податків, штрафів та пені. Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Керівництво Компанії вважає, що станом на звітну дату його тлумачення та дотримання відповідного законодавства є обґрунтованим, та готове відстоювати позицію Компанії з податкових питань, втім не виключено, що податкові органи можуть не погоджуватися з таким тлумаченням.

З 1 січня 2023 року страхові компанії України згідно з законодавством зобов'язані застосовувати МСФЗ 17 замість МСФЗ 4. Податковим кодексом України не передбачено податкових коригувань у зв'язку з переходом страхових компаній на застосування положень МСФЗ 17 та/або конкретних правил, пов'язаних із застосуванням нового стандарту бухгалтерського обліку. Також відсутні офіційні роз'яснення чи рекомендації українських податкових органів щодо потенційного відображення переходу на облік за новим стандартом у податковому обліку. Враховуючи відсутність у податковому законодавстві чітко сформульованих вимог переходу на облік у відповідності до МСФЗ 17 та подальшим застосуванням його положень, ми бачимо підстави стверджувати, що Компанія застосувала підхід, який за існуючих обставин є максимально збалансованим. Проте ми не можемо гарантувати, що податкові органи України та/або інших держав погодяться з підходами, застосованими компаніями, і не намагатимуться їх оскаржити.

Залежно від подальшого формування практики і змін у позиції податкових органів або судів, наша оцінка ризиків може потребувати перегляду у подальших періодах.

Трансфертне ціноутворення. У 2022 році набули чинності зміни в українських правилах трансфертного ціноутворення. Разом з тим, вартісні критерії для визнання операцій контрольованими залишаються незмінними. Так, операції вважаються контрольованими для цілей трансфертного ціноутворення, якщо обсяг усіх операцій з одним і тим же контрагентом перевищує 10 мільйонів гривень, за вирахуванням непрямих податків за умови, що загальна сума річного доходу платника податків перевищує 150 мільйонів гривень, за вирахуванням непрямих податків. Кінцевий термін подання звіту про контрольовані операції – 1 жовтня року, що настає за звітним. В 2023 році змін щодо правил трансфертного ціноутворення не відбувалось.

Підхід Компанії до питань трансфертного ціноутворення заснований на принципах розумності, базується на роз'ясненнях Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), наявних роз'ясненнях від податкових органів України, а також відповідає міжнародній практиці.

З огляду на той факт, що практика застосування правил трансферного ціноутворення в Україні ще остаточно не сформувалась, а щодо аналізу операцій страхових компаній взагалі відсутня, тлумачення законодавства податковими органами невідоме, практично відсутня судова практика з питань застосування законодавства з трансфертного ціноутворення, та наявний лише обмежений перелік роз'яснень податкових органів з цього питання, вплив оскарження компетентними органами трансфертного ціноутворення Компанії не можна достовірно оцінити. Проте зрештою він може виявитись суттєвим для фінансового стану та/чи операцій Компанії в цілому залежно від того, як податкові органи застосовуватимуть норми законодавства

30. Справедлива вартість фінансових інструментів

Компанія використовує таку ієрархію для визначення та розкриття справедливої вартості фінансових інструментів методом оцінки:

- Рівень 1: ціни котирувань (без коригувань) на відкритому ринку для ідентичних активів або зобов'язань;
- Рівень 2: справедлива вартість може посилатися на базові дані Рівня 1, але, оскільки відповідний актив або зобов'язання не є ідентичним, потребує додаткових коригувань ціни; і
- Рівень 3: використовує обмежений обсяг або потенційно зовсім не використовує вхідних даних, які базуються на ринкових даних, тому відповідні оцінки в цілому є більш суб'єктивними за характером.

У наступній таблиці наведено аналіз фінансових інструментів за рівнями ієрархії справедливої вартості станом на 31 грудня 2023 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, оцінені за справедливою вартістю				
Інвестиції у боргові цінні папери	-	348 083	-	348 083
Гарантійні внески до Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ)	-	-	65 216	65 216
Всього фінансових активів за справедливою вартістю	-	348 083	65 216	413 299
Інвестиційна нерухомість	-	-	9 289	9 289
Всього нефінансових активів за справедливою вартістю	-	-	9 289	9 289
Всього активів, що оцінюються за справедливою вартістю на періодичній основі	-	348 083	74 505	422 588
Активи, за якими розкривається справедлива вартість				
Інвестиції у боргові цінні папери	-	-	10 855	10 855
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	172 546	-	172 546
Депозити в банках	-	636 585	-	636 585
Інші фінансові активи	-	-	6 936	6 936
Загальний обсяг фінансових активів, щодо яких розкривається справедлива вартість	-	809 131	17 791	826 922
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість				
Кредиторська заборгованість	-	-	5 264	5 264
Орендні зобов'язання	-	-	15 873	15 873
Інші фінансові зобов'язання	-	-	9 544	9 544
Всього зобов'язань, щодо яких розкривається справедлива вартість	-	-	30 681	30 681

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

У наступній таблиці наведено аналіз фінансових інструментів за рівнем ієрархії справедливої вартості станом на 31 грудня 2022 року:

<i>У тисячах гривень</i>	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, оцінені за справедливою вартістю				
Інвестиції у боргові цінні папери	-	127 263	-	127 263
Гарантійні внески до Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ)	-	-	48 805	48 805
Всього фінансових активів за справедливою вартістю	-	127 263	48 805	176 068
Інвестиційна нерухомість	-	-	9 277	9 277
Всього нефінансових активів за справедливою вартістю	-	-	9 277	9 277
Всього активів, що оцінюються за справедливою вартістю на періодичній основі	-	127 263	58 082	185 345
Активи, за якими розкривається справедлива вартість				
Інвестиції у боргові цінні папери	-	-	15 609	15 609
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	235 853	-	235 853
Депозити в банках	-	564 689	-	564 689
Інші фінансові активи	-	-	7 674	7 674
Загальний обсяг фінансових активів, щодо яких розкривається справедлива вартість	-	800 542	23 283	823 825
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість				
Орендні зобов'язання	-	-	10 767	10 767
Кредиторська заборгованість	-	-	9 285	9 285
Інші фінансові зобов'язання	-	-	13 629	13 629
Всього зобов'язань, щодо яких розкривається справедлива вартість	-	-	33 681	33 681

Фінансові інструменти, що відображаються за справедливою вартістю. Далі наводиться опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які відображаються за справедливою вартістю з використанням методів оцінки. Вони включають оцінку Компанією рипущень, які зробить учасник ринку при оцінці інструментів.

Інвестиції у боргові цінні папери (державні облигації України). Інвестиції у державні облигації України (Примітка 9), які станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року обліковуються за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі прибутку або збитку, були оцінені з використанням порівняльних даних ринку.

Інша дебіторська заборгованість Дебіторська заборгованість за гарантійними внесками до Моторного (транспортного) страхового бюро України (МТСБУ) обліковуються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток і були оцінені з використанням методу дисконтованих грошових потоків (Рівень 3 в ієрархії справедливої вартості).

Нефінансові активи, оцінені за справедливою вартістю. Інвестиційна нерухомість (Примітка 11) оцінюється за ринково-порівняльним та дохідним підходом. За ринково-порівняльним підходом, справедлива вартість нерухомості оцінюється на основі порівнюваних операцій та рекламних оголошень. Ринково-порівняльний підхід базується на принципі заміщення, згідно з яким потенційний покупець не буде платити за майно більше, ніж йому коштуватиме придбання подібного майна. Ці значення коригуються з урахуванням відмінностей у таких ключових атрибутах, як розмір нерухомості та якість внутрішньої обробки. Найважливішими вхідними даними у цьому підході до оцінки є ціна за квадратний метр.

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що не обліковуються за справедливою вартістю. До депозитів до запитання, поточних рахунків без певного строку погашення та депозитів терміном більше ніж 91 день застосовуються норми МСФЗ 9 та формується резерв кредитного ризику. Справедлива вартість боргових інструментів, що не котируються на активному ринку, оцінюється шляхом дисконтування майбутніх грошових потоків із використанням ставок, які в даний час доступні для боргових інструментів з подібними умовами, кредитним ризиком та строками до погашення.

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року справедлива вартість фінансових інструментів Компанії, які не обліковуються за справедливою вартістю у звіті про фінансовий стан, відображені з урахуванням резерву кредитного збитку або ж за вартістю, що наближається до їх балансової вартості.

31. Представлення фінансових інструментів за категоріями оцінки

Для цілей оцінки МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» передбачає три класи фінансових активів, до кожного з яких застосовуються свої правила оцінки та визнання прибутків та збитків: 1) за амортизованою вартістю; 2) за справедливою вартістю з визнанням її змін в іншому сукупному доході; 3) за справедливою вартістю з визнанням її змін у прибутку або збитку.

Станом на 31 грудня 2023 року та 31 грудня 2022 року всі фінансові активи Компанії були включені до категорії «за амортизованою вартістю», за винятком інвестицій в державні облігації України та гарантійних внесків до Моторного (транспортного) страхового бюро України. Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року інвестиції в державні облігації України та гарантійні внески до Моторного (транспортного) страхового бюро України включені до категорії фінансових активів, які відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року всі фінансові зобов'язання Компанії були обліковані за амортизованою вартістю.

32. Операції з пов'язаними сторонами

Сторони зазвичай вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна сторона має можливість контролювати іншу або може мати значний вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових чи операційних рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі.

У звітному періоді Компанія не проводила операцій з материнською компанією та не мала залишків за ними.

Розкриття інформації щодо операцій із пов'язаними особами за 2023 та 2022 роки подано нижче.

ПрАТ «СК «УНІВЕРСАЛЬНА»
Примітки до фінансової звітності – 31 грудня 2023 року

Станом на 31 грудня 2023 року та 2022 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

<i>У тисячах гривень</i>	31 грудня 2023 р.		31 грудня 2022 р.	
	Компанії під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал	Компанії під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал
Активи:				
Активи за контрактами перестраховання	16 018	-	2 088	-
Інша дебіторська заборгованість	6	-	14	-
Зобов'язання:				
Зобов'язання за страховими контрактами	67	136	65	127
Зобов'язання за контрактами перестраховання	6 682	-	5 902	-
Нарахування, резерви та інші зобов'язання:				
- забезпечення під інші виплати працівникам	-	17 576	-	7 320
- забезпечення під виплати керівництву на основі акцій	-	32 530	-	10 785
- забезпечення на виплату відпусток працівникам	-	5 597	-	5 397

Доходи та витрати за операціями з пов'язаними сторонами за 2023 та 2022 роки були наступними:

<i>У тисячах гривень</i>	2023 рік		2022 рік	
	Компанії під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал	Компанії під спільним контролем	Ключовий управлінський персонал
Дохід від страхування	164	95	247	80
Вартість перестраховання	(13 050)	-	(5 450)	-
Витрати на страхові послуги	(710)	-	(1 949)	-
Відшкодування витрат на страхові послуги перестраховиками	13 818	-	332	-
Інші страхові операційні витрати	(134)	(56 397)	-	(40 517)

Операційні витрати за операціями з основним управлінським персоналом складаються з компенсації основному управлінському персоналу, що включає заробітну плату у розмірі 16 314 тисяч гривень (у 2022 році - 14 180 тисяч гривень), короткострокові премії у розмірі 14 641 тисяча гривень (у 2022 році - 14 834 тисячі гривень), внески на соціальне страхування у розмірі 796 тисяч гривень (у 2022 році - 778 тисяч гривень), витрати на схеми виплат на основі акцій, розрахунки за якими здійснюються грошовими коштами у розмірі 21 745 тисяч гривень (у 2022 році - 8 106 тисяч гривень) та винагороду Наглядової ради у розмірі 2 901 тисяча гривень (у 2022 році - 2 619 тисяч гривень).

33. Події після закінчення звітного періоду

Інших подій після 31 грудня 2023 року, інформація про які вимагає розкриття в цій фінансовій звітності, не відбулося.

Музичко О.В.
Голова правління

Галицька Н.В.
Головний бухгалтер